SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-191-26

Druk nr 3299

Warszawa, 4 listopada 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Projekt

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego

Art. 1. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 468, 473, 830, 1003, 1046 i 1296) w art. $37^{[2]}$:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Powództwo o roszczenie wynikające z czynności bankowej przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania osoby fizycznej albo siedziby osoby prawnej lub innego podmiotu niebędącego osobą fizyczną, które z bankiem lub inną jednostką organizacyjną uprawnioną do wykonywania czynności bankowych dokonywały tej czynności bankowej.”;

2) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu.”.

Art. 2. 1. W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy powództwo konsumenta o roszczenie związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362 oraz z 2026 r. poz. 1206), przeciwko kredytodawcy w rozumieniu tej ustawy lub jego następcom prawnym wytacza się przed sąd, w którego okręgu konsument ma miejsce zamieszkania. Jeżeli konsument nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca jego zamieszkania w Polsce.

2. Przelew wierzytelności związanej z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1, nie wpływa na właściwość sądu. Pozew powinien zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania konsumenta.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Od połowy 2024 r. w sądach powszechnych zlokalizowanych w dużych aglomeracjach, w których swoje siedziby mają największe banki i inne jednostki organizacyjne uprawnione do wykonywania czynności bankowych, ma miejsce lawinowy wpływ spraw związanych z realizacją tzw. sankcji kredytu darmowego w ramach umowy kredytu konsumenckiego, jak również spraw profesjonalnych podmiotów skupujących tego rodzaju wierzytelności z terenu całego kraju, które swoje roszczenia kierują do sądów właściwości ogólnej pozwanego.

W zakresie tej kategorii spraw należy się w przyszłości spodziewać jeszcze większego ich wzrostu, biorąc przede wszystkim pod uwagę fakt, że ilość kredytów konsumpcyjnych jest wielokrotnie większa niż kredytów waloryzowanych, denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej, których lawinowy wpływ do sądów okręgowych w latach 2017–2022[1)] doprowadził do ingerencji ustawodawcy w postaci art. 18 *ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 614), jak również ustawy z dnia 29 maja 2026 r. *o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego* (Dz. U. poz. 985), których celem było usprawnienie i przyspieszenie rozpoznawania spraw frankowych, a także ograniczenie wpływu nowych spraw tego rodzaju.

Proponowane poniżej rozwiązania zmierzają do dekoncentracji wpływu spraw w sądach wielkomiejskich o roszczenia wynikające ze złożenia przez konsumenta oświadczenia o skorzystaniu z tzw. sankcji kredytu darmowego. Celem zmian jest zatem rozproszenie spraw do różnych sądów w Polsce i równomierne ich obciążenie, co mogłoby w sposób znaczący przełożyć się na przyspieszenie postępowań sądowych. Ponadto propozycje te wpisują się w program Ministra Sprawiedliwości „Sprawny Sąd".

Powyższy cel wychodzi naprzeciw wnioskom z kontroli NIK „Zapewnienie Sprawnego Funkcjonowania Wymiaru Sprawiedliwości" znak: KPB.430.2.2024. Kontrola ta wyraźnie wskazała na wpływ właściwości miejscowej na czas trwania postępowań w sądach położonych w dużych aglomeracjach miejskich: „(…) *istotne różnice w wartości wskaźnika średniego czasu trwania postępowań zależne od przyjętego kryterium, np. właściwości miejscowej – średni czas*

[1)] Wpływ tzw. spraw frankowych do sądów okręgowych w latach 2017–2022 (I półrocze) obliczano na 131,2 tys. spraw (przy lawinowym wzroście w 2020 r.), a liczba spraw pozostałych na koniec tego okresu wynosiła 93,3 tys. (zob. Informacja o wynikach kontroli NIK „Zapewnienie Sprawnego Funkcjonowania Wymiaru Sprawiedliwości" znak: KPB.430.2.2024, s. 120–121).

wydłużał się w większych sądach, zlokalizowanych w dużych aglomeracjach (wśród kontrolowanych sądów najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w SO dla Warszawy-Pragi w Warszawie, która w 2020 r. wyniosła 13,8 miesiąca, co było wynikiem ponad dwukrotnie wyższym, niż dla SO w Sieradzu w tym samym roku). Również analiza przeprowadzona dla wybranych kategorii spraw za lata 2018–2023 wskazała na dysproporcje pomiędzy sądami. Przykładowo dla spraw cywilnych procesowych (C) średni czas trwania w sądach okręgowych w 2023 r. wyniósł 11,3 miesiąca, tymczasem wśród kontrolowanych sądów rozpiętość wyników sięgała od 6,9 miesięcy (SO w Świdnicy) do 16,6 miesiąca (SO Warszawa-Praga w Warszawie)." (s. 20). Ponadto NIK stwierdził, że „(…) *dysproporcje w obciążeniu sędziów wskazują na potrzebę podjęcia działań w celu optymalizacji struktur organizacyjnych sądownictwa, której celem byłoby rzeczywiste wyrównywanie obciążenia sądów zadaniami, a sędziów sprawami. Zmiana winna odbywać się w oparciu o modelowe, oparte na danych, rozwiązania. Utrzymywanie stanu permanentnego przeciążenia liczbą spraw w referatach sędziów w jednych sądach/wydziałach, przy względnie niskich obciążeniach w innych, według NIK rodzi nie tylko ryzyko nieuzasadnionego zróżnicowania w ramach tej samej grupy zawodowej, ale – co istotniejsze – zwłaszcza w grupie przeciążonych orzeczników ryzyko sprawowania wymiaru sprawiedliwości bez wymaganej staranności*." (s. 67).

Nadmienić ponadto trzeba, że proponowana nowelizacja przepisów o właściwości miejscowej praktycznie w całości jest wzorowana na już istniejących rozwiązaniach, które nie budzą wątpliwości w praktyce stosowania prawa i pozwolą na równomierne skierowanie powyższych spraw do sądów w całej Polsce.

I.

Zgodnie z art. $37^{[2]}$ § 1 *ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. z 2026 r. poz. 468, 473, 830, 1003, 1046 i 1296, dalej: „k.p.c.") powództwo o roszczenie wynikające z czynności bankowej przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda. Wskazany przepis *de lege lata* umożliwia zatem powodowi – wszystkim kontrahentom banków, zarówno osobom fizycznym, w tym konsumentom, jak i osobom prawnym, nie wyłączając jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną[2)]

[2)] J. Gudowski [w:] T. Ereciński (red.), Kodeks postepowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Postępowanie rozpoznawcze. Artykuły 1–124, wyd. VI, komentarz do art. $37^{[2]}$ k.p.c., 2023, nb 7.

– wytoczenie powództwa o roszczenie wynikające z czynności bankowej przed sąd miejsca zamieszkania albo siedziby powoda i ustanawia właściwość przemienną sądu.

Przepis ten został dodany do k.p.c. *ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469 i 2089, z 2020 r. poz. 1086 oraz z 2023 r. poz. 614). W uzasadnieniu projektu ustawy[3)] wskazano, że wynikiem centralizacji usług bankowych jest skupienie banków w kilku największych miastach, przede wszystkim w Warszawie, co przy uwzględnieniu reguły właściwości ustanowionej w art. 27 k.p.c. spowodowało nadmierne obciążenie sądów w tych miastach oraz wydłużenie okresu rozpoznawania spraw. Art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c. ustawodawca wprowadził w celu poszerzenia właściwości przemiennej, z której mogą skorzystać osoby dochodzące roszczeń z czynności bankowych przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym. Przedmiotowa nowelizacja k.p.c. miała zatem służyć zapewnieniu konsumentom równego dostępu do sądu bez względu na miejsce zamieszkania strony. Usytuowanie siedzib osób prawnych w kilku największych miastach (zwłaszcza w Warszawie) powoduje nadmierne obciążenie umiejscowionych tam sądów w stosunku do sądów w mniejszych miejscowościach, co przekłada się na czas oczekiwania na rozstrzygnięcie sprawy. Miejsce zamieszkania strony nie powinno zaś wpływać na czas rozpoznania jej sprawy. Zasady procedury powinny zrównoważyć obciążenie sądów „wielkomiejskich" i „prowincjonalnych".[4)]

Lawinowy wzrost spraw o roszczenia wynikające ze złożenia przez konsumenta oświadczenia o skorzystaniu z tzw. sankcji kredytu darmowego (np. w Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu), które to sprawy są dochodzone na masową skalę przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze w wyniku nabycia roszczeń od konsumentów w drodze cesji wierzytelności, wskazuje, że obecna treść art. $37^{[2]}$ k.p.c. wywołuje także skutek odwrotny niż zamierzony, który stał u podstaw wprowadzenia tego przepisu (tj. redukcja nadmiernego obciążenia sądów w miastach będących siedzibą banków poprzez rozłożenie

---

3) Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, VIII, druk nr 3137.

4) W uzasadnieniu do projektu powyżej wymienionej ustawy wskazano ponadto, że zasady ustalania właściwości miejscowej powodują uprzywilejowanie przedsiębiorców w stosunku do ich kontrahentów będących konsumentami. „(…) masowi przedsiębiorcy, korzystając z właściwości przemiennej (art. 34 k.p.c.), pozywają konsumentów przed sąd miejsca wykonania umowy – a za miejsce wykonania umowy poczytuje się również miejsce spełnienia świadczenia przez konsumenta, którym jest z reguły siedziba przedsiębiorcy (art. 454 k.c.)." Wydaje się zatem, że wprowadzenie art. $37^{[2]}$ k.p.c. miało stanowić ułatwienie dla jednej szczególnej grupy powodów, tj. dla konsumentów. Z drugiej jednak strony, w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano: „Dla wszelkiej jasności należy dodać, że regulacje z proj. art. 34 § 2, art. $35^{[1]}$ i art. $37^{[2]}$ będą mieć zastosowanie do spraw wszelkiego rodzaju, nie tylko z udziałem konsumentów."

spraw z czynności bankowej na sądy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania/siedzibę powoda), doprowadzając do koncentracji spraw w ośrodkach wielkomiejskich, tym jednak razem z uwagi na siedzibę powoda – cesjonariusza, korzystającego z właściwości przemiennej.

W związku z tym zachodzi konieczność nowelizacji art. $37^{[2]}$ k.p.c.

Obecnie § 1 art. $37^{[2]}$ k.p.c. stanowi, że: *„Powództwo o roszczenie wynikające z czynności bankowej przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym można wytoczyć przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda."*. Zauważyć trzeba, że przepis ten nie określa właściwości sądu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę konsumenta (cedenta), a ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę powoda w takim postępowaniu, nie zawierając jednocześnie żadnych ograniczeń ani doprecyzowań dotyczących strony powodowej.

Stan taki oznacza, że nowelizacja art. $37^{[2]}$ k.p.c. nie powinna ograniczyć się jedynie do poszerzenia jego treści o regulację wskazującą, jak będzie kształtowała się właściwość miejscowa sądu w przypadku przelewu wierzytelności, lecz powinna również zawierać doprecyzowanie strony powodowej, którą są również nabywcy wierzytelności (cesjonariusze). Bez stosownej zmiany § 1 przedmiotowego przepisu prawdopodobnie kancelarie skupujące wierzytelności będą w dalszym ciągu kierować sprawy do sądów w miejscowościach, w których mają siedziby. W ten sposób wprowadzenie do art. $37^{[2]}$ k.p.c. jedynie zapisu wskazującego na to, że przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu nie pozwoli na osiągnięcie ww. celu nowelizacji w sytuacji, gdy właściwość sądu byłaby determinowana każdoczesnym miejscem zamieszkania albo siedzibą tego podmiotu, który jest w sprawie powodem.

Prawidłowe wykorzystanie normy wskazującej, że przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu, może mieć zatem miejsce wówczas, gdy przepis określający właściwość sądu zrelatywizowany będzie do konkretnej strony określonego stosunku prawnego, w miejsce posłużenia się procesowym pojęciem powoda. Jako przykład podać można art. 34a *ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych* (Dz. U. z 2026 r. poz. 783), w którym norma wskazująca, że przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu, jest poprzedzona normą relatywizującą właściwość sądu do miejsca zamieszkania albo siedziby

poszkodowanego zdarzeniem powodującym szkodę (nie zaś powoda w takiej sprawie) albo miejsca zaistnienia tego zdarzenia.

W związku z powyższym proponuje się zastąpienie w art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c. określenia „powód" wyrazami wskazującymi na osobę fizyczną, osobę prawną lub inny podmiot niebędący osobą fizyczną, które z bankiem lub inną jednostką organizacyjną uprawnioną do wykonywania czynności bankowych dokonywały czynności bankowej. W rozumieniu projektowanego przepisu stroną czynności, o której mowa w § 1, jest również jej następca prawny pod tytułem ogólnym. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w której strona czynności zawartej z bankiem lub inną jednostką organizacyjną uprawnioną do wykonywania czynności bankowych zmarła, a jej prawa i obowiązki przeszły na spadkobiercę w drodze dziedziczenia. Następca taki wstępuje bowiem w ogół praw i obowiązków poprzednika prawnego, a tym samym należy go traktować jako stronę tej czynności na potrzeby określenia właściwości sądu. W konsekwencji powództwo o roszczenie wynikające z tej czynności może zostać wytoczone przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby takiego następcy prawnego.

Projektowana zmiana § 1 będzie miała również wpływ na obowiązujący § 2 tego przepisu, zgodnie z którym, przepis § 1 stosuje się także do powództwa przeciwko bankowi hipotecznemu lub jego następcy prawnemu o roszczenie wynikające z czynności banku hipotecznego.

Ponadto projektodawca przewiduje dodanie do art. $37^{[2]}$ k.p.c. przepisu § 3 w brzmieniu wskazującym, że przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu. W ten sposób, jeśli powództwo będzie obejmować roszczenie nabyte w drodze cesji wierzytelności, cesja nie wpłynie na właściwość sądu. W rezultacie, w przypadku dochodzenia przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze na masową skalę roszczeń nabytych w drodze cesji wierzytelności, właściwość sądu na podstawie art. $37^{[2]}$ § 1 i projektowanego § 3 k.p.c. będzie ustalana według miejsca zamieszkania konsumenta (cedenta), a nie według siedziby wyspecjalizowanego podmiotu gospodarczego (cesjonariusza). Dokonanie tej zmiany spowoduje, że sądem właściwym, mimo przelewu wierzytelności, będzie sąd konsumenta-kredytobiorcy.

Wprowadzenie proponowanych zmian w art. $37^{[2]}$ k.p.c. pozwoli na ograniczenie wpływu do sądów, zlokalizowanych w dużych aglomeracjach, w których swoje siedziby mają największe banki, spraw związanych m.in. z skorzystaniem przez konsumenta z sankcji kredytu darmowego, szczególnie w sytuacji gdy dochodzi do cesji wierzytelności na rzecz osoby prawnej. Kwestia właściwości sądu jest obecnie w tym wypadku sporna między sądami

i prowadzi do masowego stwierdzania swojej niewłaściwości przez różne sądy w Polsce z powołaniem się na brak możliwości rozpoznania sprawy przez sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania konsumenta (powoda), a w rezultacie przekazywania spraw według właściwości miejscowej ogólnej, tj. właściwości siedziby pozwanego, co z oczywistych względów najbardziej obciąża sądy wielkomiejskie.[5)] Wprowadzenie przedmiotowej nowelizacji pozwoli na rozproszenie spraw do różnych sądów w Polsce i równomierne ich obciążenie, co miałoby również znaczenie dla przyśpieszenia postępowań sądowych. Kwestia ta jest istotna również w kontekście orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-80/24, który potwierdził możliwość zbywania wierzytelności przez konsumentów na rzecz wyspecjalizowanych firm zajmujących się taką działalnością. Z oczywistych względów, orzeczenie to miało wpływ na zwiększenie liczby spraw w sądach zwłaszcza położonych w dużych aglomeracjach, w których swoje siedziby mają największe banki, oraz podmioty zajmujące się masowym skupywaniem roszczeń. Ponadto zauważyć trzeba, że zwykle w sprawach opierających się na treści art. 45 ust. 1 *ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362 oraz z 2026 r. poz. 1026, dalej: „ustawa o kredycie konsumenckim") składana jest apelacja co obciąża sądy okręgowe w dużych aglomeracjach (szczególnie Sąd Okręgowy w Warszawie) i negatywnie wpływa na terminowość rozpoznania środków odwoławczych od orzeczeń wszystkich sądów rejonowych z obszaru danego okręgu.

II.

Ze nowelizowanym art. $37^{[2]}$ k.p.c. jest ściśle związany przepis epizodyczny zawarty w art. 2 ustawy nowelizującej. Przepis ten również dotyczy czynności bankowych, a jego celem jest doprecyzowanie, że do czynności bankowych zalicza się roszczenie powoda opierające się na treści art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, które – pomimo możliwości przywołania w jego podstawie również art. 410 § 1 *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny* (Dz. U. z 2026 r. poz. 795) – wynika bezpośrednio z czynności bankowej, o której mowa w art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c.

W opinii projektodawcy wprowadzenie w art. 1 ustawy nowelizującej zmiany w art. $37^{[2]}$ k.p.c. nie będzie całościowo eliminowało problemu zwiększonego wpływu spraw z tytułu tzw.

[5)] Z powszechnie dostępnych informacji wynika, że spośród 10 największych banków w Polsce, aż 5 ma siedzibę we właściwości Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie tj. Pekao S.A, Santander Bank Polska S.A., mBank S.A., BNP Paribas Bank Polska S.A. i Alior Bank S.A. Powyższe najlepiej obrazuje nierównomierność obciążenia sądów, w tym w szczególności na niekorzyść Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie.

sankcji kredytu darmowego w sądach w obszarze właściwości których mają siedziby podmioty zajmujące się skupem wierzytelności. Nadal bowiem powód (np. cesjonariusz), korzystając z właściwości przemiennej, będzie mógł wnieść pozew do sądu właściwego według siedziby pozwanego, tj. banku, a zatem – w przypadku banków mających siedzibę w dużych ośrodkach miejskich, szczególnie w Warszawie, ponownie te właśnie sądy będą mogły odnotowywać zwiększony wpływ spraw na tle roszczeń z czynności bankowych.

Zważyć przy tym należy, że liczba spraw związanych z realizacją tzw. sankcji kredytu darmowego w ramach umowy kredytu konsumenckiego nie jest możliwa do precyzyjnego oszacowania z uwagi na brak wyodrębnienia tego rodzaju spraw w biurowości sądów powszechnych. Sprawy te obecnie występują z reguły pod ogólnym symbolem 049 oznaczającym wszystkie sprawy cywilne o roszczenia z umów bankowych bez względu na status prawny powoda. Dodatkowym utrudnieniem w zgromadzeniu rzetelnych informacji jest też fakt, że sankcja kredytu darmowego nie stanowi jedynie podstawy żądania pozwu, lecz bywa zgłaszana jako zarzut w sprawach o zapłatę inicjowanych przez banki lub nabywców wierzytelności na etapie odpowiedzi na pozew. Ponadto nie jest obecnie możliwe dokładne wyodrębnienie spraw wnoszonych przez przedsiębiorców skupujących roszczenia od konsumentów. Wymagałoby to bowiem indywidualnej analizy każdej ze spraw pod kątem tego, który z kredytów został odkupiony od konsumenta, co wiązałoby się z koniecznością szczegółowego przeglądu treści pozwów oraz załączonych dokumentów. Ponadto z informacji pozyskanych z Komisji Nadzoru Finansowego wynika, że dane przekazywane przez instytucje pożyczkowe nie obejmują kredytów, które zostały już zbyte w drodze cesji wierzytelności. Pomimo braku precyzyjnych danych bezsprzecznie zauważa się wyraźną tendencję wzrostową w liczbie tego rodzaju spraw, co przyczynia się do znacznego zwiększenia obciążenia pionów cywilnych w sądach powszechnych. Wzrost tego rodzaju spraw jest szczególnie wysoki w Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu oraz w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie. W pierwszym z wymienionych sądów od listopada 2024 r. do września 2025 r. wpłynęło 6605 spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego zarejestrowanych pod symbolami 049 i 049zl. Do drugiego z ww. sądów od początku 2025 r. do 16 września 2025 r. wpłynęło aż ok. 2200 spraw dotyczących roszczeń z sankcji kredytu darmowego i wartości te stale rosną. Dostrzec przy tym trzeba, że zdecydowana większość tych spraw została przekazana przez Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, a według informacji Kierownictwa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie liczba

spraw tej kategorii będzie stale wzrastać, do tego stopnia, iż samych spraw przekazanych może być finalnie nawet ok. 10 000.

Podkreślenia wymaga, że chociaż według stanu na koniec września 2025 r. wyjątkowo duży wpływ spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego obserwowany jest przede wszystkim w dwóch wyżej wymienionych sądach, to nie można wykluczyć, że wkrótce z problemem koncentracji tego rodzaju spraw będą mierzyć się sądy w innych miastach. Stąd też wskazanym jest podjęcie próby rozproszenia tej kategorii spraw na pozostałe sądy, a przez to odciążenie w szczególności sądów wielkomiejskich.

W obecnej chwili zauważalny wzrost wpływu spraw opierających się na treści art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim obserwuje się również w innych sądach apelacji warszawskiej (szczególnie w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie), sądach apelacji krakowskiej (sądy rejonowe w: Jędrzejowie, Starachowicach i Wadowicach) oraz wrocławskiej (sądy rejonowe w: dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, Nysie, Kamiennej Górze, Opolu oraz Sądzie Okręgowym w Opolu) i szczecińskiej (Sąd Rejonowy w Gryficach oraz sądy okręgowe w: Gorzowie Wielkopolskim i Koszalinie).

Jak zgodnie zgłaszają prezesi większości ww. sądów powszechnych, sprawy, w których zgłoszono zarzut sankcji kredytu darmowego są czasochłonne i absorbujące orzeczników, ponieważ:

1) generują większą ilość sporządzanych przez sędziów uzasadnień, bowiem nawet w przypadku, gdy nie są one podstawą wytoczenia powództwa, wielokrotnie stanowią zarzut podnoszony przez pozwanego;
2) badanie zaistnienia okoliczności wskazanych w enumeratywnym katalogu zawartym w art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim zwiększa obciążenie i czas związany z rozpoznaniem, gdyż każdorazowo należy zbadać całość umowy będącej podstawą roszczenia pod kątem wszystkich okoliczności i przesłanek warunkujących sankcję kredytu darmowego;
3) sprawy te niejednokrotnie dla merytorycznego rozstrzygnięcia wymagają dokładnej analizy treści postanowień umownych i obliczeń rachunkowych, dlatego im jest ich więcej (a ich tendencja wzrostowa jest wyraźna), tym bardziej oddziałują negatywnie na szybkość postępowania we wszystkich sprawach w danym sądzie;
4) spraw tych nie można uznawać za jednorodne zarówno pod względem faktycznym, jak i prawnym – z uwagi na możliwą wielość zarzutów formułowanych w oświadczeniach kredytobiorców.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się wprowadzenie przepisu epizodycznego o treści, jak poniżej:

„Art. 2. 1. W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy powództwo konsumenta o roszczenie związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362 oraz z 2026 r. poz. 1206), przeciwko kredytodawcy w rozumieniu tej ustawy lub jego następcom prawnym wytacza się przed sąd, w którego okręgu konsument ma miejsce zamieszkania. Jeżeli konsument nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca jego zamieszkania w Polsce.

2. Przelew wierzytelności związanej z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1, nie wpływa na właściwość sądu. Pozew powinien zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania konsumenta.”.

Projektowany przepis ma na celu tymczasowe uregulowanie właściwości sądu wyłącznie w sprawach roszczeń konsumentów związanych z realizacją tzw. sankcji kredytu darmowego w ramach umowy kredytu konsumenckiego. Przepis ten nie będzie miał zatem zastosowania do powództw o roszczenia banków (ewentualnie cesjonariuszy) przeciwko konsumentom. Tego rodzaju powództwo będzie wytaczane przed sąd właściwości ogólnej pozwanego – konsumenta, tj. przed sąd, w okręgu którego ma on miejsce zamieszkania.

Zauważyć przy tym trzeba, że projektowany przepis epizodyczny świadomie posługuje się wąskim pojęciem konsumenta, a nie procesowym pojęciem powoda, mającym zdecydowanie szersze znaczenie.

Proponowana regulacja epizodyczna zmierza do rozwiązania bieżącego i pilnego problemu z lawinowym wpływem właśnie tego rodzaju spraw konsumenckich (szczególnie w sądach wielkomiejskich), stąd też przedmiotowo ogranicza się do roszczeń dotyczących tzw. sankcji kredytu darmowego, a nie czynności bankowej w ogólności. Czynności bankowych w ogólności dotyczy bowiem nowelizowany art. $37^{[2]}$ k.p.c.

Proponowany przepis epizodyczny stanowiłby *lex specialis* wobec wskazanego art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c., niemniej jedynie, czasowo i w wąskim zakresie. Przepis ten jest wzorowany na art. 18 *ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 614), gdzie jest mowa o roszczeniach związanych z zawarciem umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska. Zbliżone określenie służy uzupełnieniu zaproponowanej treść przepisu art. 2 ust. 1 projektu, tak aby wynikało z niego, że chodzi w nim o powództwa konsumenta o

roszczenia związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Oświadczenie to składa się „kredytodawcy". Pojęcie kredytodawcy zostało zaś zdefiniowane w art. 5 pkt 2 tejże ustawy. Zgodnie z tym przepisem kredytodawcą jest *„przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu."* Tym samym spory odnoszące się do roszczeń związanych ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego prowadzone są między konsumentem (będącym stroną umowy kredytu konsumenckiego) a kredytodawcą w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim. Nadmienić przy tym należy, że potencjalnymi kredytodawcami w rozumieniu powyższego przepisu mogą być w szczególności:

1) podmioty, o których mowa w art. 6a *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe* (Dz. U. z 2026 r. poz. 38, z późn. zm., dalej: „Prawo bankowe"),
2) podmioty, które podejmują czynności bankowe z art. 5 ust. 2 Prawa bankowego ale nie są bankami (możliwość takiej interpretacji jest jednak ograniczona z uwagi na treść art. 5 ust. 2, z którego wynika, że dotyczy on czynności wykonywanych przez banki),
3) jednostki organizacyjne inne niż banki, które mogą wykonywać czynności bankowe wymienione w art. 5 ust. 1 Prawa bankowego, o ile przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego (art. 5 ust. 5 Prawa bankowego), czyli *de facto* spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe[6)],
4) instytucje kredytowe w rozumieniu art. 48j i art. 48k Prawa bankowego, które mogą wykonywać czynności bankowe zastrzeżone dla banków z art. 5 ust. 1 Prawa bankowego poprzez swoje oddziały lub transgranicznie oraz czynności bankowe niezastrzeżone wyłącznie dla banków z art. 5 ust. 2 Prawa bankowego.

Projektowany przepis epizodyczny poprzez odwołanie do kredytodawcy w rozumieniu ustawy o kredycie konsumenckim ma zatem szeroki zakres zastosowania i nieograniczenia się jedynie do banków i podmiotów, o których mowa w art. 6a Prawa bankowego. Celem projektodawcy jest bowiem, aby przepis ten miał możliwie szerokie zastosowanie i dotyczył także wszystkich kredytodawców udzielających kredytów konsumenckich (w tym instytucji parabankowych).

[6)] Art. 3 ust. 1 *ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych* (Dz.U. z 2026 r. poz. 595 i 846) umocowuje spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową do: „*gromadzenia środków pieniężnych wyłącznie swoich członków*" (czynność bankowa z art. 5 ust. 1 pkt 1 Prawa bankowego), udzielania członkom kredytów (czynność bankowa z art. 5 ust. 1 pkt 3 Prawa bankowego) oraz do przeprowadzania na zlecenie członków „*rozliczeń finansowych*" (czynność bankowa z art. 5 ust. 1 pkt 6 Prawa bankowego, co wynika z brzmienia art. 3 ust. 2 tejże ustawy).

Zasadne jest zatem szerokie określenie zastosowania projektowanej normy do wszystkich kredytodawców udzielających kredytów konsumenckich w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim.

Uzasadniając z kolei brzmienie art. 2 ust. 1. zd. 2 przedmiotowego przepisu epizodycznego, wskazać należy, że zgodnie *z art. 15 ustawy z dnia 29 maja 2026 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie rozpoznawania spraw dotyczących zawartych z konsumentami umów kredytu denominowanego lub indeksowanego do franka szwajcarskiego* (Dz. U. poz. 985) w art. 18 w ust. 1 *ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 614) dodaje się zdanie drugie w brzmieniu: „*Jeżeli powód nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca jego zamieszkania w Polsce.*". Wzorując się na przytoczonym przepisie, uznać należy za zasadne wprowadzenie podobnego rozwiązania w projektowanym przepisie epizodycznym. Przepis ten, jak to już wskazano powyżej, jest zaś ostatecznie wzorowany na ww. nowelizowanym art. 18 *ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 614), zatem wydaje się, iż powinien zawierać podobną regulację w zakresie skutków braku miejsca zamieszkania w Polsce przez konsumenta – powoda w sprawach opierających się na treści art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Ponadto dostrzec należy, że z dotychczasowej praktyki wynika, że w zdecydowanej większości spraw, kredytobiorcy mają miejsce zamieszkania poza właściwością sądów właściwych dla siedziby pozwanego, a pozwy kierowane są do sądu właściwości ogólnej pozwanego wyłącznie ze względu na wygodę kancelarii, której łatwiej jest prowadzić masowo sprawy w jednym sądzie, i z uciążliwościami dla kredytobiorców, którzy są wzywani zwykle do osobistego stawiennictwa w sądzie często znajdującym się w znacznej odległości od ich miejsc zamieszkania. Oczywistym jest też, że ogromne nagromadzenie spraw w jednym czy nawet kilku sądach wielkomiejskich prowadzi do przewlekłości postępowań, które mogłyby być prowadzone sprawniej w skali całego kraju.

W tym względzie szczególnie istotny jest ust. 2 proponowanego rozwiązania wskazujący, że *„Przelew wierzytelności związanej z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1, nie wpływa na właściwość sądu. Pozew powinien zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania konsumenta."* Przepis ten pozwoli uniknąć sytuacji, w której podmiot (przedsiębiorca) masowo skupujący roszczenia konsumentów będzie kierował sprawy do jednego sądu właściwego dla swojej siedziby (obecnie często specjalnie założonej na potrzeby kierowania spraw do jednego sądu),

i doprowadzi do kierowania spraw do sądów właściwych dla miejsca zamieszkania konsumentów, którzy zbyli wierzytelność. Dzięki takiemu rozwiązaniu nastąpi równomierne rozłożenie spraw przedmiotowej kategorii między sądy powszechne w skali całego kraju.

Wprowadzenie przepisu epizodycznego w proponowanym brzmieniu wydaje się, że będzie miało również pozytywny wpływ na świadomość prawną kredytobiorców, którzy będą mogli się w praktyce dowiedzieć, iż mają prawo skierować pozew do sądu właściwego dla ich miejsca zamieszkania, a nie tam, gdzie wygodniej jest dla prowadzącej sprawę kancelarii. W tym kontekście należy zauważyć, że o ile charakter zeznań kredytobiorców w praktyce wyłącza ich przesłuchanie na rozprawie zdalnej, skutkując koniecznością ich osobistego stawiennictwa, o tyle taka okoliczność nie zachodzi w sytuacji pełnomocnika, który może połączyć się zdalnie nawet w odległym sądzie właściwym dla miejsca zamieszkania kredytobiorcy, gdyż jego osobista obecność w sądzie nie jest wymagana.

Okres obowiązywania projektowanej regulacji określono na 5 lat. Przyjęcie takiego okresu wynika z potrzeby przeciwdziałania obserwowanemu obecnie zjawisku koncentracji spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego w określonych sądach. Sprawy dotyczące sankcji kredytu darmowego są z reguły czasochłonne i wymagają szczegółowej analizy treści umów oraz podnoszonych przez strony zarzutów. Przyjęcie takiego okresu obowiązywania przepisu uzasadnia również obecny etap kształtowania się orzecznictwa dotyczącego sankcji kredytu darmowego. Liczba spraw kierowanych do sądów zależy w istotnym stopniu od kierunku linii orzeczniczej dotyczącej sankcji kredytu darmowego, na co przede wszystkim wpływ mają rozstrzygnięcia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Obecnie kształtuje się kierunek wykładni przepisów regulujących sankcję kredytu darmowego i zakres ochrony przysługującej konsumentom. Okres obowiązywania regulacji powinien być na tyle długi, aby umożliwić zarówno stabilizację linii orzeczniczej, jak i przeciwdziałać koncentracji spraw tego typu w wybranych sądach w związku z ewentualnym napływem znacznej ilości spraw związanych z sankcją kredytu darmowego. Również w przypadku tzw. spraw frankowych ustawodawca uznał zatem, że szczególna regulacja właściwości miejscowej, służąca rozproszeniu wpływu spraw i odciążeniu sądów szczególnie obciążonych tego rodzaju sprawami, powinna obowiązywać przez okres 5 lat (art. 18 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. poz. 614).

Mając na uwadze art. 15 § 1 k.p.c., który statuuje zasadę ciągłości właściwości sądu, w myśl której sąd właściwy w chwili wniesienia pozwu pozostaje właściwy aż do ukończenia postępowania, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy, należy stwierdzić,

że sprawy wniesione przed wejściem w życie niniejszej ustawy do miejscowo właściwych sądów, pozostaną nadal – także po wejściu jej w życie – w rozpoznaniu tych sądów aż do ich prawomocnego rozstrzygnięcia[7)]. Przedmiotowa ustawa nie ma zatem wpływu na sprawy w toku, a będzie dotyczyć jedynie spraw wszczętych po dniu jej wejścia w życie. Za takim rozwiązaniem przemawiają względy celowości, ponieważ nie jest zasadnym, aby sprawy w toku, niezależnie od stanu ich rozpoznania, podlegały przekazaniu sądom właściwym według nowych przepisów. Takie działania skutkowałyby niejednokrotnie uszczerbkiem dla prawidłowości rozpoznania sprawy, np. w sytuacji gdy przekazaniu podlegałaby sprawa, w której nastąpiło odroczenie ogłoszenia orzeczenia (art. 326 k.p.c.), a w tym zaś terminie nastąpiłaby zmiana właściwości miejscowej sądu.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie miesiąca od dnia jej ogłoszenia. Termin ten jest korzystny w szczególności dla konsumentów, mających roszczenia z tytułu czynności bankowych przeciwko bankom lub innym jednostkom organizacyjnym uprawnionym do wykonywania czynności bankowych, w tym dla konsumentów składających oświadczenia o skorzystaniu z tzw. sankcji kredytu darmowego. Jednocześnie zaś pozostaje on zasadniczo bez wpływu na proces dostosowywania się sądów do zwiększonej liczby nowych spraw w związku ze zmianą właściwości na wyłączną w sprawach, o których mowa w przepisie epizodycznym, tj. w art. 2 projektu (sprawy tzw. sankcji kredytu darmowego).

Brak jest możliwości rozwiązania problemu przeciążenia sądów wielkomiejskich poprzez rozproszenie spraw, o których mowa w art. 1 i 2 ustawy nowelizującej do różnych sądów w Polsce przy pomocy środków natury administracyjno-organizacyjnej. Nie ma zatem możliwości zastosowania alternatywnych w stosunku do projektowanych rozwiązań środków, które umożliwiałyby osiągnięcie zamierzonego celu.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597). Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

[7)] Uchwała Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego – Izba Cywilna – zasada prawna z dnia 13 kwietnia 1982 r. III CZP 20/82.

Projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 *uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów* (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz stosownie do wymogów art. 5 *ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów wskazanej powyżej ustawy o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 42 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt został skierowany do koordynatora OSR.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego **Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące** Ministerstwo Sprawiedliwości **Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu** pod względem merytorycznym i legislacyjnym: Arkadiusz Myrcha, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości **Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu** Opiekun legislacyjny: Łukasz Paszka, Zastępca Dyrektora Departamentu Legislacyjnego email: sekretariat.dl@ms.gov.pl; tel.: 22 52 12 764 Tomasz Banaszkiewicz, Główny Specjalista, Departament Legislacyjny e-mail: Tomasz.Banaszkiewicz@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 229 Opiekun merytoryczny: Anna Marczak, Zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Cywilnego i Gospodarczego e-mail: sekretariat.dpcig@ms.gov.pl; tel. 22 52 12 423	**Data sporządzenia** 29.07.2026 r. **Źródło:** Inicjatywa własna **Nr w wykazie prac** **UD383**

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Konieczność podjęcia prac legislacyjnych stanowi potrzeba zmiany przepisów odnoszących się do właściwości miejscowej przemiennej sądów w przypadku powództw o roszczenie wynikające z czynności bankowej przeciwko bankowi oraz właściwości miejscowej sądów w przypadku powództw z tytułu tzw. sankcji kredytu darmowego.

W obecnym stanie prawnym występuje problem związany ze zwiększonym wpływem spraw związanych z realizacją roszczeń wynikających z czynności bankowych, które są wytaczane bankom. Sprawy te wpływają w większości do sądów wielkomiejskich, a zwłaszcza do sądów apelacji warszawskiej.

Z jednej strony jest to spowodowane tym, że większość banków w Polsce ma swoją siedzibę w Warszawie[1]. Zgodnie bowiem z zasadami dotyczącymi właściwości ogólnej zawartymi w art. 30 Kodeksu postępowania cywilnego (dalej jako k.p.c.) wyjściowo osoba mająca roszczenie pozywa pozwanego będącego osobą prawną przed sądem miejsca siedziby tego pozwanego.

Z drugiej strony – co jest przyczyną zdecydowanie przeważającą – w k.p.c. co prawda istnieje również możliwość opcjonalnego wyboru alternatywnej właściwości miejscowej sądu[2] umożliwiającej złożenie pozwu przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda, lecz obecna wykładnia art. $37^{[2]}$ k.p.c. zmierza w kierunku odwrotnym niż cel, który stał u podstaw wprowadzenia tego przepisu (tj. redukcja nadmiernego obciążenia sądów w miastach będących siedzibą banków poprzez rozłożenie spraw z czynności bankowej na sądy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania/siedzibę powoda) i doprowadziła do koncentracji spraw w ośrodkach wielkomiejskich, tym jednak razem z uwagi na siedzibę powoda. Przyczyną powyższego stanu rzeczy jest powszechne zjawisko dochodzenia roszczeń z czynności bankowej przez wyspecjalizowane podmioty gospodarcze w wyniku nabycia tych roszczeń od konsumentów w drodze cesji. Profesjonalne podmioty odkupują zatem roszczenia od konsumentów i potem dochodzą ich samodzielnie przed sądami.

Pozwy są zatem wytaczane najczęściej nie według właściwości miejsca zamieszkania konsumenta, który był stroną czynności bankowej z bankiem (cedent roszczenia), lecz według siedziby podmiotu, który odkupił roszczenie (cesjonariusza). Jako że wiele z tych podmiotów ma siedzibę również w obszarze wielkomiejskim (najczęściej w obrębie apelacji warszawskiej i poznańskiej), to znaczna część pozwów jest kierowana do sądu właściwego dla siedziby podmiotu,

[1] Spośród 10 największych banków w Polsce pod kątem wielkości aktywów, 8 banków ma siedzibę w Warszawie (PKO Bank Polski, Bank Pekao, Santander Bank Polska, mBank, BNP Paribas Bank Polska, Bank Millennium, Alior Bank, Citi Handlowy), natomiast pozostałe dwa – ING Bank Śląski i Credit Agricole Bank Polska – mają siedzibę odpowiednio w Katowicach oraz we Wrocławiu.

[2] Zgodnie z art. $37^{[2]}$ k.p.c. powód może bowiem egzekwować roszczenie wynikające z czynności bankowej pozywając bank przez sądem właściwym dla miejsca zamieszkania albo siedziby powoda. Jest to tzw. właściwość miejscowa przemienna, która może być wybrana przez powoda zamiast właściwości ogólnej przy spełnieniu dodatkowych warunków wynikających z przepisu specjalnego (*lex specialis*).

który zazwyczaj znajduje się w Warszawie albo innym mieście wojewódzkim. W ten sposób postulat rozłożenia spraw z czynności bankowej na sądy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania konsumenta nie jest realizowany, zaś sądy wielkomiejskie są nadal obciążane sprawami z roszczeń wynikających z czynności bankowych. Taki stan rzeczy jest niepożądany biorąc pod uwagę pierwotny zamysł wprowadzenia przepisu art. $37^{[2]}$ k.p.c. i zasługuje na zmianę.

Właściwość miejscowa sądów w przypadku powództw z tytułu tzw. sankcji kredytu darmowego

Od połowy 2024 r. w sądach powszechnych ma miejsce lawinowy wpływ spraw związanych z realizacją tzw. sankcji kredytu darmowego w ramach umowy kredytu konsumenckiego.

Liczba tych spraw nie jest możliwa do precyzyjnego oszacowania z uwagi na brak wyodrębnienia tego rodzaju spraw w biurowości sądów powszechnych. Sprawy te obecnie występują z reguły pod ogólnym symbolem 049 oznaczającym wszystkie sprawy cywilne o roszczenia z umów bankowych bez względu na status prawny powoda.

Dodatkowym utrudnieniem w zgromadzeniu informacji jest też fakt, że sankcja kredytu darmowego nie stanowi jedynie podstawy żądania pozwu, lecz bywa zgłaszana jako zarzut w sprawach o zapłatę inicjowanych przez banki lub nabywców wierzytelności na etapie odpowiedzi na pozew. Ponadto nie jest obecnie możliwe dokładne wyodrębnienie spraw wnoszonych przez przedsiębiorców skupujących roszczenia od konsumentów. Wymagałoby to bowiem indywidualnej analizy każdej ze spraw pod kątem tego, który z kredytów został odkupiony od konsumenta, co wiązałoby się z koniecznością szczegółowego przeglądu treści pozwów oraz załączonych dokumentów. Pomimo braku precyzyjnych danych zauważa się wyraźną tendencję wzrostową w liczbie tego rodzaju spraw, co przyczynia się do znacznego zwiększenia obciążenia pionów cywilnych w sądach powszechnych.

Wzrost tego rodzaju spraw jest szczególnie wysoki w Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu oraz w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie. W pierwszym z wymienionych sądów od listopada 2024 r. do września 2025 r. wpłynęło 6605 spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego zarejestrowanych pod symbolami 049 i 049zl. Do drugiego z ww. sądów od początku 2025 r. do 16 września 2025 r. wpłynęło ok. 2200 spraw dot. roszczeń z sankcji kredytu darmowego i wartości te stale rosną. Z czego zdecydowana większość tych spraw została przekazana przez Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, a według informacji Kierownictwa Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie liczba spraw tej kategorii będzie stale wzrastać.

W obecnej chwili zauważalny wzrost wpływu spraw opierających się na treści art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362, z późn. zm., dalej jako: „ustawa o kredycie konsumenckim") obserwuje się również w innych sądach apelacji warszawskiej (szczególnie w Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie: wpływ spraw 2834 w 2025 r.) oraz sądach apelacji krakowskiej, oraz wrocławskiej i szczecińskiej.

Poniżej przedstawiono analizę ewidencji spraw cywilnych dot. roszczeń z umów bankowych o symbolu 049 i 049zl w sądach rejonowych w 2025 roku (na podstawie danych statystycznych MS) na podstawie losowo wybranych apelacji i sądów[3].

Wyszczególnienie		Wpłynęło	Załatwiono		Pozostało na okres następny	Udział % do wpływu spraw w danej apelacji
			razem	w tym uwzględnione w całości lub części		
ogółem	049	**42 144**	**36 944**	**14 838**	**37 806**	
	049zl	**1 792**	**1184**	**99**	**998**	
Apelacja warszawska	049	9 615	8 008	1 954	12 107	
	049zl	170	81	21	167	
SR dla Warszawy Woli	049	2 651	1 984	296	3 117	28%
	049zl	44	6	0	48	26%
SR dla m. st. Warszawy	049	935	1 031	234	1 661	10%
	049zl	14	4	0	12	8%
Apelacja białostocka	049	1 938	10	3	16	
	049zl	17	1 792	885	1 320	

[3] Brak danych dotyczących średniego czasu trwania takich spraw.

SR w Kętrzynie	049	111	72	41	98	6%
	049zl	0	0	0	0	0%
SR w Olsztynie	049	436	364	155	288	22%
	049zl	5	6	2	6	30%
Apelacja gdańska	049	5 049	4 607	2 075	4 235	
	049zl	72	36	9	66	
SR w Bydgoszczy	049	672	572	296	536	13%
	049zl	5	3	0	6	7%
SR Gdańsk-Północ	049	385	346	131	331	8%
	049zl	11	5	2	12	15%
Apelacja katowicka	049	3 940	3 731	1 765	3 208	
	049zl	194	148	24	124	
SR w Częstochowie	049	446	413	176	285	11%
	049zl	105	98	13	44	54%
SR w Rybniku	049	161	137	72	107	4%
	049zl	3	6	0	4	2%
Apelacja lubelska	049	1 850	1 667	702	1 618	
	049zl	17	6	1	16	
SR Lublin-Zachód	049	354	441	114	373	19%
	049zl	0	0	0	1	0%
SR w Puławach	049	80	29	14	84	4%
	049zl	1	1	1	0	6%
Apelacja poznańska	049	6 030	4952	1 465	4 187	
	049zl	1 089	794	10	374	
SR Poznań-Nowe Miasto i Wilda	049	3 151	2 361	247	1 468	52%
	049zl	1 024	762	8	297	94%
SR Poznań-Grunwald i Jeżyce	049	410	348	153	334	7%
	049zl	10	4	0	16	1%
Apelacja rzeszowska	049	972	818	394	890	
	049zl	13	4	1	13	
SR w Rzeszowie	049	218	192	96	198	22%
	049zl	3	0	0	5	23%
SR w Przemyślu	049	78	58	33	57	8%
	049zl	2	0	0	2	15%
Apelacja wrocławska	049	4 069	3 616	1 657	3 483	
	049zl	75	34	5	71	

SR dla Wrocławia-Fabrycznej	049	928	696	201	952	23%
	049zl	10	3	0	9	13%
SR w Wałbrzychu	049	160	104	50	141	4%
	049zl	0	0	0	0	0%

Poniższe zestawienie przedstawia informacje dotyczące spraw o symbolu 049, w których dochodzone są roszczenia pieniężne związane z sankcją kredytu darmowego od konsumentów za okres od 1 października 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. dla wybranych sądów – na podstawie danych nadesłanych przez Prezesów Sądów Apelacyjnych[4].

Nazwa sądu	**wpłynęło**
SR dla Warszawy Woli	brak danych
SR dla m. st. Warszawy	brak danych
SR w Kętrzynie	0
SR w Olsztynie	brak danych
SR w Bydgoszczy	174
SR Gdańsk-Północ	17
SR w Częstochowie	240
SR w Rybniku	0
SR Lublin-Zachód	50
SR w Puławach	4
SR Poznań-Nowe Miasto i Wilda	4 725
SR Poznań-Grunwald i Jeżyce	1
SR w Rzeszowie	1
SR w Przemyślu	2
SR dla Wrocławia-Fabrycznej	162
SR w Wałbrzychu	130

Jak zgłaszają prezesi większości ww. sądów powszechnych, sprawy, w których zgłoszono zarzut sankcji kredytu darmowego są czasochłonne i absorbujące orzeczników, ponieważ:

- generują większą ilość sporządzanych przez sędziów uzasadnień, bowiem nawet w przypadku, gdy nie są one podstawą wytoczenia powództwa, wielokrotnie stanowią zarzut podnoszony przez pozwanego;
- badanie zaistnienia okoliczności wskazanych w enumeratywnym katalogu zawartym w art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim zwiększa obciążenie i czas związany z rozpoznaniem, gdyż każdorazowo należy zbadać całość umowy będącej podstawą roszczenia pod kątem wszystkich okoliczności i przesłanek warunkujących sankcję kredytu darmowego;
- sprawy te niejednokrotnie dla merytorycznego rozstrzygnięcia wymagają dokładnej analizy treści postanowień umownych i obliczeń rachunkowych, dlatego im jest ich więcej (a ich tendencja wzrostowa jest wyraźna), tym bardziej oddziałują negatywnie na szybkość postępowania we wszystkich sprawach w danym sądzie;
- spraw tych nie można uznawać za jednorodne zarówno pod względem faktycznym, jak i prawnym – z uwagi na możliwą wielość zarzutów formułowanych w oświadczeniach kredytobiorców.

[4] W 2026 r. do sprawozdań MS-S1 w sprawach cywilnych zostały dodane 3 wiersze dotyczące roszczenia z umów bankowych związanych z sankcją kredytu darmowego z powództwa konsumentów, z powództwa przedsiębiorców po nabyciu wierzytelności w drodze cesji i inne.

Dodatkowa informacja:

Kontrola NIK „Zapewnienie Sprawnego Funkcjonowania Wymiaru Sprawiedliwości" znak: KPB.430.2.2024 wskazała na wpływ właściwości miejscowej na czas trwania postępowań w sądach położonych w dużych aglomeracjach miejskich: „(…) istotne różnice w wartości wskaźnika średniego czasu trwania postępowań zależne od przyjętego kryterium, np. właściwości miejscowej – średni czas wydłużał się w większych sądach, zlokalizowanych w dużych aglomeracjach (wśród kontrolowanych sądów najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w SO dla Warszawy-Pragi w Warszawie, która w 2020 r. wyniosła 13,8 miesiąca, co było wynikiem ponad dwukrotnie wyższym, niż dla SO w Sieradzu w tym samym roku). Również analiza przeprowadzona dla wybranych kategorii spraw za lata 2018–2023 wskazała na dysproporcje pomiędzy sądami. Przykładowo dla spraw cywilnych procesowych (C) średni czas trwania w sądach okręgowych w 2023 r. wyniósł 11,3 miesiąca, tymczasem wśród kontrolowanych sądów rozpiętość wyników sięgała od 6,9 miesięcy (SO w Świdnicy) do 16,6 miesiąca (SO Warszawa-Praga w Warszawie)." (s. 20). Ponadto NIK stwierdził, że „(…) dysproporcje w obciążeniu sędziów wskazują na potrzebę podjęcia działań w celu optymalizacji struktur organizacyjnych sądownictwa, której celem byłoby rzeczywiste wyrównywanie obciążenia sądów zadaniami, a sędziów sprawami. Zmiana winna odbywać się w oparciu o modelowe, oparte na danych, rozwiązania. Utrzymywanie stanu permanentnego przeciążenia liczbą spraw w referatach sędziów w jednych sądach/wydziałach, przy względnie niskich obciążeniach w innych, według NIK rodzi nie tylko ryzyko nieuzasadnionego zróżnicowania w ramach tej samej grupy zawodowej, ale – co istotniejsze – zwłaszcza w grupie przeciążonych orzeczników ryzyko sprawowania wymiaru sprawiedliwości bez wymaganej staranności." (s. 67). Zaproponowane rozwiązania wychodzą naprzeciw wnioskom z kontroli NIK.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rozwiązaniem problemów zaprezentowanych w pkt 1 OSR jest nowelizacja przepisów ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (jako „k.p.c." jak zaznaczono wyżej).

Zmiana w k.p.c.

Projektowana zmiana art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c. zakłada doprecyzowanie podmiotu, od którego zależy właściwość przemienna sądu przy powództwach o roszczenia wynikające z czynności bankowej. Przepis w aktualnym brzmieniu nie określa właściwości sądu ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę konsumenta (cedenta), a ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę powoda, nie zawierając jednocześnie żadnych ograniczeń ani doprecyzowań dotyczących strony powodowej. Prawidłowe wykorzystanie normy wskazującej, że przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu, może mieć zatem miejsce wówczas, gdy przepis określający właściwość sądu zrelatywizowany będzie do konkretnej strony określonego stosunku prawnego, w miejsce posłużenia się procesowym pojęciem powoda. W związku z powyższym zastąpione w art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c. zostanie określenie „powód" wyrazami wskazującymi na osobę fizyczną, osobę prawną lub inny podmiot niebędący osobą fizyczną, które z bankiem lub inną jednostką organizacyjną uprawnioną do wykonywania czynności bankowych dokonywały czynności bankowej. W ten sposób, jeśli powództwo będzie obejmować roszczenie nabyte w drodze cesji wierzytelności, cesja nie wpłynie na właściwość sądu.

W rozumieniu projektowanego przepisu stroną czynności, o której mowa w art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c., jest również jej następca prawny pod tytułem ogólnym. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w której strona czynności zawartej z bankiem lub inną jednostką organizacyjną uprawnioną do wykonywania czynności bankowych zmarła, a jej prawa i obowiązki przeszły na spadkobiercę w drodze dziedziczenia. Następca taki wstępuje bowiem w ogół praw i obowiązków poprzednika prawnego, a tym samym należy go traktować jako stronę tej czynności na potrzeby określenia właściwości sądu. W konsekwencji powództwo o roszczenie wynikające z tej czynności może zostać wytoczone przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby takiego następcy prawnego.

Projektowane dodanie art. $37^{[2]}$ § 3 k.p.c. zakłada wprowadzenie zasady, że przelew wierzytelności nie ma wpływu na właściwość sądu. Właściwość sądu na podstawie art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c. będzie zatem ustalana każdorazowo według miejsca zamieszkania konsumenta (cedenta), który pierwotnie wszedł w czynność bankową z bankiem[5], a nie według siedziby wyspecjalizowanego podmiotu gospodarczego (cesjonariusza), który skupił wierzytelność. Dokonanie tej zmiany spowoduje, że sądem właściwym, mimo przelewu wierzytelności, będzie nadal sąd konsumenta – kredytobiorcy. Wprowadzenie wyżej wymienionego przepisu pozwoli na rozproszenie spraw wynikających z czynności bankowych wytoczonych przeciwko bankom (w tym dotyczących sankcji kredytu darmowego) do różnych sądów w Polsce i wpłynie na równomierne ich obciążenie, co będzie miało znaczenie dla przyśpieszenia postępowań sądowych w sądach wielkomiejskich.

Zmiana dotycząca właściwości sądu względem sankcji kredytu darmowego

Wprowadzenie w art. 1 ustawy nowelizującej zmiany w art. $37^{[2]}$ k.p.c. nie będzie całościowo eliminowało problemu zwiększonego wpływu spraw z tytułu tzw. sankcji kredytu darmowego w sądach, w obszarze właściwości których mają siedziby banki. Nadal bowiem powód (np. cesjonariusz), korzystając z właściwości ogólnej, będzie mógł wnieść pozew do sądu właściwego według siedziby pozwanego, tj. banku, a zatem – w przypadku banków mających siedzibę w dużych

[5] Będzie to dotyczyć również powództw wytoczonych bankowi hipotecznemu przez konsumenta zgodnie z art. $37^{[2]}$ § 2 k.p.c.

ośrodkach miejskich, szczególnie w Warszawie, ponownie te właśnie sądy będą mogły odnotowywać zwiększony wpływ spraw na tle roszczeń z czynności bankowych.

Stąd z projektowanym art. $37^{[2]}$ k.p.c. będzie ściśle związany projektowany przepis epizodyczny zawarty w art. 2 ustawy nowelizującej. Przepis ten również dotyczy czynności bankowych, a jego celem jest doprecyzowanie, że do czynności bankowych zalicza się także roszczenie konsumenta (powoda) opierające się na treści art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (tzw. sankcja kredytu darmowego). Projektowany przepis zakłada, że w okresie 5 lat od jego wejścia w życie, powództwa dotyczące sankcji kredytu darmowego będą wytaczane wyłącznie przed sąd, w którego okręgu konsument (powód) ma miejsce zamieszkania. Z racji dodatkowego ograniczenia – podobnego do zmiany w k.p.c. wskazanej wyżej – przelew wierzytelności dotyczącej sankcji kredytu darmowego nie będzie wpływać na właściwość sądu. Przepis ten pozwoli uniknąć sytuacji, w której podmiot (przedsiębiorca) masowo skupujący roszczenia konsumentów będzie kierował sprawy do jednego sądu właściwego dla swojej siedziby, gdyż takie sprawy będzie musiał kierować do sądu, który był właściwy dla pierwotnego konsumenta.

Proponowany przepis epizodyczny zmierza do rozwiązania bieżącego problemu z lawinowym wpływem właśnie tego rodzaju spraw, stąd przedmiotowo ogranicza się do roszczeń dotyczących tzw. sankcji kredytu darmowego, a nie czynności bankowej w ogólności. Proponowany przepis epizodyczny stanowiłby *lex specialis* wobec art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c., niemniej jedynie, czasowo i w wąskim zakresie. Przepis ten jest wzorowany na art. 18 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614), gdzie jest mowa o roszczeniach związanych z zawarciem umowy kredytu waloryzowanego, denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż waluta polska. Zbliżone określenie służy uzupełnieniu zaproponowanej treść przepisu art. 2 ust. 1 projektu, tak aby wynikało z niego, że chodzi w nim o powództwa konsumenta o roszczenia związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Oświadczenie to składa się „kredytodawcy" w rozumieniu art. 5 pkt 2 tejże ustawy. Zgodnie z tym przepisem kredytodawcą jest „przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu.". Tym samym spory odnoszące się do roszczeń związanych ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego prowadzone są między konsumentem (będącym stroną umowy kredytu konsumenckiego) a kredytodawcą w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim. Nadmienić przy tym należy, że potencjalnymi kredytodawcami w rozumieniu powyższego przepisu mogą być w szczególności:

1) podmioty, o których mowa w art. 6a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 38, z późn. zm., dalej: „Prawo bankowe"),
2) podmioty, które podejmują czynności bankowe z art. 5 ust. 2 Prawa bankowego ale nie są bankami (możliwość takiej interpretacji jest jednak ograniczona z uwagi na treść art. 5 ust. 2, z którego wynika, że dotyczy on czynności wykonywanych przez banki),
3) jednostki organizacyjne inne niż banki, które mogą wykonywać czynności bankowe wymienione w art. 5 ust. 1 Prawa bankowego, o ile przepisy odrębnych ustaw uprawniają je do tego (art. 5 ust. 5 Prawa bankowego), czyli de facto spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe ,
4) instytucje kredytowe w rozumieniu art. 48j i art. 48k Prawa bankowego, które mogą wykonywać czynności bankowe zastrzeżone dla banków z art. 5 ust. 1 Prawa bankowego poprzez swoje oddziały lub transgranicznie oraz czynności bankowe niezastrzeżone wyłącznie dla banków z art. 5 ust. 2 Prawa bankowego.

Projektowany przepis będzie miał również pozytywny wpływ na świadomość prawną kredytobiorców, którzy będą mogli się w praktyce dowiedzieć, że mają prawo skierować pozew do sądu właściwego dla ich miejsca zamieszkania, a nie tam, gdzie jest to wygodniejsze dla prowadzącego sprawę prawnika.

Informacja na temat rozwiązań alternatywnych

Celem projektowanej regulacji jest możliwie równomierne rozłożenie spraw wskazanych w przepisach projektu ustawy pomiędzy wszystkie sądy kraju, a nie jedynie doraźne odciążenie jednostek aktualnie przeciążonych masowym wpływem przede wszystkim spraw opartych na sankcji kredytu darmowego. **Z tego względu warianty alternatywne nie realizują tego celu w sposób wystarczający**. Pomijając kwestie finansowe, wzmocnienie kadrowe szczególnie obciążonych sądów poprzez tworzenie nowych etatów orzeczniczych i urzędniczych napotyka w obecnych warunkach bariery systemowe. **Tworzenie nowych etatów sędziowskich wyłącznie w reakcji na obecny wzrost wpływu spraw w określonych sądach byłoby działaniem nieracjonalnym z punktu widzenia zarządzania kadrami wymiaru sprawiedliwości.** Sędzia, bez wyrażenia zgody nie może być przeniesiony na inne miejsce służbowe po ustaniu przyczyn, które uzasadniały wskazanie takiego miejsca służbowego w powołaniu – co oznacza, że etaty utworzone doraźnie stałyby się trwałym obciążeniem strukturalnym, niepowiązanym z rzeczywistymi potrzebami danej jednostki w przyszłości.

Natomiast w odniesieniu do kwestii finansowych wskazać należy, że utworzenie tylko 1 nowego etatu orzeczniczego wiąże się także z utworzeniem 1 etatu asystenckiego i 2 etatów urzędniczych oraz wyposażeniem stanowiska, wówczas:

	Liczba etatów	Wynagrodzenie miesięczne (na 2027 r.)	Pochodne	**Razem rocznie**

			(19,64%)	
sędzia w sądzie rejonowym	1	26 613 zł		**319 356 zł**
asystent	1	9 200 zł	1806,88 zł	**132 082,56 zł**
urzędnik	2	8 700 zł	1708,68 zł	**249 808,32 zł**
Koszt utworzenia stanowiska 9 000 zł				**36 000 zł**
			RAZEM	**737 246,88 zł**

Natomiast tymczasowe delegowanie sędziów do przeciążonych jednostek, choć formalnie dopuszczalne, w praktyce oznacza jedynie przesunięcie problemu – sądy oddelegowujące tracą własnych orzeczników i pracowników, co grozi powstawaniem u nich zaległości. Ponadto, **obowiązujące przepisy przewidują istotne ograniczenia czasu trwania, możliwości delegowania sędziów i pracowników bez wyrażenia ich zgody, co wyklucza traktowanie tego instrumentu jako rozwiązania systemowego** (art. 11a ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o pracownikach sądów i prokuratury, Dz. U. z 2025 r. poz. 1332, art. 77 § 8 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. z 2024 r. poz. 334, z późn. zm.). Nawet gdyby delegowanie sędziów i pracowników do przeciążonych sądów było w pełni możliwe, nie rozwiązałoby to problemu w sposób kompleksowy. Dana jednostka musiałaby dysponować wystarczającą liczbą sal rozpraw do obsługi znacząco zwiększonego wpływu spraw. Masowy napływ spraw, których dotyczy projekt ustawy, generuje bowiem nie tylko potrzeby kadrowe, ale i realne ograniczenia organizacyjne i lokalowe.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowana regulacja ze względu na stopień jej szczegółowości i domenę prawa krajowego nie była poddawana analizie prawnoporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy powszechne	377, w tym: 319 – sądy rejonowe 47 – sądy okręgowe 11 – sądy apelacyjne	Informacja powszechnie dostępna	– obniżenie dynamiki wpływu nowych spraw związanych z czynnościami bankowymi (zwłaszcza z tytułu sankcji kredytu darmowego) do sądów w miastach wojewódzkich, ze szczególnym uwzględnieniem sądów w apelacji warszawskiej, – zwiększenie dynamiki wpływu nowych spraw związanych z czynnościami bankowymi (zwłaszcza z tytułu sankcji kredytu darmowego) do sądów w mniejszych ośrodkach, – stabilizacja obciążenia sądów i skrócenie czasu postępowań,
Obywatele	37 351 tys.	Główny Urząd Statystyczny	– rozproszenie spraw do różnych sądów w Polsce i równomierne ich obciążenie będzie miało znaczenie dla przyśpieszenia postępowań sądowych,
Podmioty gospodarcze zajmujące się skupowaniem roszczeń z czynności bankowych	ok. 8 200[6]	Główny Urząd Statystyczny[7]	– ograniczenie możliwości składania pozwów do sądu właściwego dla pozwanego względem roszczeń wynikających z czynności bankowych skierowanych przeciwko bankom, – tymczasowe, 5-letnie wyeliminowanie możliwości składania powództwa wynikającego z realizacji odkupionego roszczenia sankcji kredytu darmowego do sądu innego niż sądu właściwego dla cedenta powyższego roszczenia,
Banki oraz inne jednostki organizacyjne uprawnione do wykonywania czynności	ok. 550	Informacja ogólnie dostępna	– rozproszenie miejsc wytaczania powództw (odejście od koncentracji w sądach właściwych dla siedzib banków lub cesjonariusza), potencjalny wzrost liczby spraw poza ośrodkami wielkomiejskimi.

[6] Punktem wyjścia szacowania jest wskazana liczba podmiotów deklarujących w KRS działalność w podklasie PKD 64.99.Z. Ze względu na szeroki zakres tej podklasy, obejmujący także działalność finansową niezwiązaną ze skupem roszczeń, liczba ta nie może być utożsamiana z liczbą podmiotów skupujących roszczenia. Dokładna liczba tych podmiotów nie jest zatem możliwa do oszacowania.

[7] https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow/kwartalna-informacja-o-podmiotach-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-rok-2026,7,16.html

bankowych (w tym banki hipoteczne)			

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936). Projekt ustawy był skierowany do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych, które rozpoczęły się 9 kwietnia 2026 r. i zakończyły 10 maja 2026 r. Wniesione opinie posłużyły do opracowania zmienionej wersji projektu ustawy.

W ramach opiniowania i konsultacji publicznych projekt został przekazany do następujących podmiotów:

1) Krajowa Rada Sądownictwa,
2) Sąd Najwyższy,
3) Rzecznik Praw Obywatelskich,
4) Sądy apelacyjne (sądy okręgowe i sądy rejonowe),
5) Prokurator Krajowy,
6) Urząd Komisji Nadzoru Finansowego,
7) Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny,
8) Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych,
9) Rzecznik Finansowy,
10) Urząd Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,
11) Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
12) Narodowy Bank Polski,
13) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców,
14) Naczelna Rada Adwokacka,
15) Krajowa Izba Radców Prawnych,
16) Krajowa Rada Notarialna,
17) Polska Izba Biegłych Rewidentów,
18) Konfederacja Lewiatan,
19) Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych,
20) Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych,
21) Stowarzyszenie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych,
22) Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej,
23) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców,
24) Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce,
25) Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego,
26) Instytut Gospodarki Nieruchomościami,
27) Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej,
28) Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA,
29) Stowarzyszenie Sędziów „Themis”,
30) Związek Banków Polskich,
31) Krajowa Izba Gospodarcza,
32) Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”,
33) Stowarzyszenie Sędziów Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych,
34) Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „VOTUM”,
35) Ars Legis – Stowarzyszenie im. Św. Ivo Helory – Patrona Prawników,
36) Fundacja Hominium Et Lex,
37) Fundacja Instytut Badań ADR „Prawo i Gospodarka”,
38) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych,
39) Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych,
40) Federacja Konsumentów,
41) Fundacja Konsumentów,
42) Krakowskie Forum Organizacji Społecznych KraFOS,
43) Polskie Stowarzyszenie Marketingu SMB,
44) Stowarzyszenie Doradców Prawnych,
45) Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów,
46) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej,
47) Business Centre Club,
48) Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych,

49) Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu,
50) Stowarzyszenie na rzecz obrony praw konsumenta i obywatela „PRO FUTURIS”,
51) Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych,
52) Polska Izba Ubezpieczeń,
53) EGIDA Polskie Stowarzyszenie Ubezpieczonych.

Określono 21-dniowy okres trwania opiniowania i konsultacji publicznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2026 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0–10)*
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Brak wpływu na sektor finansów publicznych.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0–10)*
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2026 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Podmiotami składającymi pozwy o roszczenia:						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	1) wynikające z czynności bankowej przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym;						

		2) związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, przeciwko kredytodawcy w rozumieniu art. 5 pkt 2 tejże ustawy; – są konsumenci usług bankowych (ewentualnie ich spadkobiercy) oraz ich cesjonariusze, będący wyspecjalizowanymi podmiotami gospodarczymi zajmującymi się skupywaniem roszczeń. Proponowana nowelizacja ułatwi dostęp do sądu uprawnionym przez to, że sądem rozpoznającym sprawę będzie sąd ich miejsca zamieszkania lub siedziby, co uczyni bardziej rzeczywistym konstytucyjne prawo do sądu, ponieważ sprawy będą rozpoznawane w większym stopniu poza wyjątkowo obciążonymi ośrodkami wielkomiejskimi (rozproszenie miejsc wytaczania powództw – odejście od koncentracji w sądach właściwych dla siedzib banków lub cesjonariusza), dzięki czemu powinny być rozpatrywane sprawniej i szybciej. Nowelizacja potencjalnie zmniejszy też koszty postępowań po stronie powodów (brak potrzeby dojazdu do sądów położonych w wielkich aglomeracjach przez powodów i ich pełnomocników) oraz może wpłynąć pozytywnie na rynek usług prawniczych poza ośrodkami wielkomiejskimi ze względu na potencjalnie większy popyt na te usługi. Powyższe cele są spójne z jednym z celów horyzontalnych „Strategii Rozwoju Polski do 2035 r.”, jakim jest Zrównoważony rozwój terytorialny oparty na policentrycznej sieci osadniczej. Cel ten oznacza bowiem dbałość zarówno o rozwój metropolii i dużych aglomeracji miejskich, jak również małych i średnich miast oraz obszarów wiejskich.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby z niepełnosprawnością i starsze	Na skutek proponowanych zmian legislacyjnych dostępność obywateli do wymiaru sprawiedliwości ulegnie zwiększeniu. Obywatele uzyskają bowiem możliwość złożenia pozwu najbliżej swojego miejsca zamieszkania, co wpłynie na obniżenie ponoszonych przez nich kosztów na podróże do gmachu sądu. Potencjalnie spadną również koszty obsługi prawnej dla obywateli z uwagi na bardziej równomierne rozłożenie geograficzne spraw, co będzie skutkowało większym popytem na usługi prawne w mniejszych miejscowościach.
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz: Projektowana nowelizacja pozwoli na rozproszenie spraw do różnych sądów w Polsce i równomierne ich obciążenie, co będzie miało również znaczenie dla przyśpieszenia postępowań sądowych i odciążenia sądów w ośrodkach wielkomiejskich. Ponadto, jak wynika z informacji przekazywanych przez sądy, w sprawach związanych z czynnościami bankowymi (przeciwko bankowi) w tym w sprawach związanych z tzw. sankcją kredytu darmowego, składane są apelacje, które obciążają sądy okręgowe w dużych aglomeracjach i negatywnie wpływają na terminowość rozpoznania środków odwoławczych od orzeczeń wszystkich sądów rejonowych z obszaru danego okręgu.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja **nie wpływa bezpośrednio na rynek pracy** i nie przewiduje zmian, które ingerowałyby w zatrudnienie, zasady świadczenia pracy czy koszty pracy. Zmiany dotyczą **właściwości miejscowej sądów** w określonych typach spraw bankowych, nie obejmując materii prawa pracy ani funkcjonowania przedsiębiorstw w sposób związany ze stosunkiem pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Wpływ na sądy został przedstawiony w pkt 2 i 4 OSR. Projekt nie kreuje nowych spraw.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Ustawa wejdzie w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanych rozwiązań będą mogły zostać poddane ewaluacji po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy w oparciu o liczbę spraw wpływającą do sądów w postępowaniach objętych nowelizacją[8].

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak załączników.

[8] Od 2026 r. w sprawozdaniach MS-S1 w sprawach cywilnych uwzględnione zostały roszczenia z umów bankowych związanych z sankcją kredytu darmowego z powództwa konsumentów, z powództwa przedsiębiorców po nabyciu wierzytelności w drodze cesji i inne.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI **Warszawa, dnia 10 sierpnia 2026 r.**

RAPORT Z KONSULTACJI

projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej [obecny tytuł: ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego]

(UD383)

Niniejszy raport został sporządzony na podstawie § 51 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2026 r. poz. 404), zwanej dalej „Regulaminem pracy Rady Ministrów".

Projekt ustawy *o zmianie ustawy – o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego* (UD 383) ma na celu możliwie równomierne rozłożenie spraw o roszczenia wynikające z czynności bankowej przeciwko bankowi, innej jednostce organizacyjnej uprawnionej do wykonywania czynności bankowych lub ich następcom prawnym oraz powództw konsumentów o roszczenia związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. *o kredycie konsumenckim* (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362), przeciwko kredytodawcom w rozumieniu tej ustawy, lub ich następcom prawnym pomiędzy wszystkie sądy w Polsce. Zaznaczyć przy tym trzeba, że nowelizowany art. $37^{[2]}$ k.p.c. dotyczy czynności bankowych w ogólności, a proponowany przepis epizodyczny stanowi *lex specialis* wobec wskazanego art. $37^{[2]}$ § 1 k.p.c. i przedmiotowo ogranicza się wyłącznie do roszczeń dotyczących tzw. sankcji kredytu darmowego, a nie czynności bankowej w ogólności.

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

Projekt ustawy został skierowany do uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych.

Zgodnie z § 52 Regulaminu pracy Rady Ministrów projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny: https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12409051.

1) W dniu 9 kwietnia 2026 r. projekt ustawy został skierowany do **konsultacji publicznych** (zgodnie z § 36 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów). Termin na zajęcie stanowiska wynosił 21 dni od dnia udostępnienia.

Projekt skierowano do następujących podmiotów: Polska Izba Biegłych Rewidentów, Konfederacja Lewiatan, Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polska Izba Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Stowarzyszenie Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Przedsiębiorców i Pracodawców, Związek Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Fundacja na Rzecz Bezpiecznego Obrotu Prawnego, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej, Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA, Stowarzyszenie Sędziów „Themis", Związek Banków Polskich, Krajowa Izba Gospodarcza, Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia", Stowarzyszenie Sędziów Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych, Stowarzyszenie Absolwentów i Aplikantów KSSiP „VOTUM", Ars Legis – Stowarzyszenie im. Św. Ivo Helory – Patrona Prawników, Fundacja Hominium Et Lex, Fundacja Instytut Badań ADR „Prawo i Gospodarka", Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych, Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych, Federacja

Konsumentów, Fundacja Konsumentów, Krakowskie Forum Organizacji Społecznych KraFOS, Polskie Stowarzyszenie Marketingu SMB, Stowarzyszenie Doradców Prawnych, Stowarzyszenie Rzeczników Konsumentów, Towarzystwo Wiedzy Powszechnej, Business Centre Club, Centralny Instytut Analiz Polityczno-Prawnych, Stowarzyszenie Stop Bankowemu Bezprawiu, Stowarzyszenie na rzecz obrony praw konsumenta i obywatela „PRO FUTURIS", Stowarzyszenie Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polska Izba Ubezpieczeń, EGIDA Polskie Stowarzyszenie Ubezpieczonych.

W ramach konsultacji publicznych uwagi do projektu ustawy zgłosiły następujące podmioty:

Związek Banków Polskich i Polska Izba Ubezpieczeń.

2) W dniu 9 kwietnia 2026 r. projekt ustawy został wysłany do **zaopiniowania** (stosownie do § 38 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów). Termin na zajęcie stanowiska wynosił 21 dni od dnia udostępnienia.

Projekt został skierowany do zaopiniowania do następujących podmiotów:

Sąd Najwyższy, Krajowa Rada Sądownictwa, Sądy apelacyjne (sądy okręgowe i sądy rejonowe), Prokurator Krajowy, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Urząd Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Rzecznik Praw Obywatelskich, Krajowa Izba Radców Prawnych, Naczelna Rada Adwokacka, Krajowa Rada Prokuratorów, Krajowa Rada Notarialna, Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, Rzecznik Finansowy, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców.

W ramach opiniowania uwagi do projektu ustawy zgłosiły następujące podmioty:

Rzecznik Finansowy, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego, Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieścia we Wrocławiu, Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w Warszawie, Sąd Rejonowy w Łasku, Sąd Rejonowy dla Krakowa – Podgórza w Krakowie, Sąd Rejonowy w Brzesku.

3) Stanowiska podmiotów, które zgłosiły uwagi do projektu w ramach konsultacji publicznych i opiniowania, oraz stanowisko wnioskodawcy w przedmiocie tych uwag zostały ujęte w tabelach uwag zgłoszonych w ramach opiniowania i konsultacji publicznych (§ 51 ust. 2 pkt 2 Regulaminu Pracy Rady Ministrów).

Pisma zawierające stanowiska podmiotów, do których skierowano projekt do konsultacji publicznych i opiniowania, zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny w dniu 25 maja 2026 r.

Tabele zawierające stanowisko wnioskodawcy w przedmiocie uwag zgłoszonych w ramach, uzgodnień konsultacji publicznych i opiniowania zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

2. Przedstawienie wyników konsultacji projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymagał przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa

W toku prac nad projektem ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przewidzianym w *ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2026 r. poz. 936).

Załączniki:

1) *Tabela uwag – opiniowanie – UD383;*
2) *Zestawienie uwag, o którym mowa w § 50 ust. 3 Regulaminu pracy RM* [zestawienie nieuwzględnionych uwag zgłoszonych w ramach opiniowania];
3) *Tabela uwag - konsultacje publiczne – UD383.*

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (UD383) (projekt z dnia 3 kwietnia 2026 r.)				
1.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórza w Krakowie	Art. 1 pkt 1	„sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby strony czynności bankowej zawartej z bankiem, inną jednostką organizacyjną uprawnioną do wykonywania czynności bankowych lub ich następcami prawnymi.” Pozew może być wytaczany przeciwko następcy prawnemu, ale czynność bankowa musiała być zawarta z bankiem lub inną jednostką organizacyjną uprawnioną do wykonywania czynności bankowych.	**Uwaga uwzględniona.**
2.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórza w Krakowie	Uwaga ogólna do art. 1 pkt 1, art. 2 pkt 1.	Proponowane rozwiązania zmierzające do dekoncentracji wpływu spraw w sądach wielkomiejskich o roszczenia wynikające ze złożenia przez konsumenta oświadczenia o skorzystaniu z tzw. sankcji kredytu darmowego oraz z umów tzw. polisolokat skutkujące rozproszeniem spraw do różnych sądów w Polsce i równomiernym ich obciążeniem, służy w efekcie usprawnieniu większych sądów, co jednak w przypadku Krakowa , będącego ośrodkiem nie największym, lecz znacznie obciążonym może nie przekładać się realnie na osiągnięcie celu w postaci przyspieszenia postępowań sądowych.	**Uwaga nieuwzględniona** Celem projektu jest równomierne rozłożenie spraw w różnych sądach w całej Polsce.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
3.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórza w Krakowie	Art. 2 pkt 1 i 3	Proponowana treść art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej wzajemnie się wyklucza.	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**
4.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórza w Krakowie	Art. 3 ust. 2	Proponowana treść jest niespójna ze sposobem formułowania wymogów formalnych pisma w k.p.c.	**Uwaga uwzględniona.**
5.	Sąd Rejonowy w Brzesku	Uwaga ogólna	Projektowane zmiany wpłyną na znaczy wzrost spraw w sądach rejonowych w Polsce powiatowej, co nie idzie w parze z zasobami kadrowymi.	**Uwaga nieuwzględniona** Celem projektu jest równomierne rozłożenie spraw w różnych sądach w całej Polsce.
6.	Sąd Rejonowy w Łasku	Art. 1 pkt 1	Treść art. 372 § 1 k.p.c. jest co najmniej z dwóch powodów wadliwa. 1) Po pierwsze - projektodawca pozostawia szerokie pole do interpretacji pojęcia „miejsca zamieszkania albo siedziby strony czynności bankowej". Z treści tej projektowanej normy nie wynika jednoznacznie, czy chodzi o miejsce zamieszkania strony czynności bankowej w dacie wnoszenia pozwu, czy w dacie dokonywania tej czynności. Poza tym w przypadku cesji wierzytelności możliwa jest zmiana tego miejsca pomiędzy zawarciem umowy przelewu, a wytoczeniem powództwa - co w praktyce może istotnie utrudnić	**Uwaga nieuwzględniona** Strona powinna podać adres zamieszkania aktualny w dacie wytoczenia powództwa, zmiana adresu zamieszkania pomiędzy zawarciem umowy, a wytoczeniem powództwa nie wpływa na jej status „*strony czynności bankowej*”.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			weryfikację prawdziwości twierdzeń strony powodowej co do aktualnego miejsca zamieszkania strony czynności bankowej. 2) Po drugie za czynność bankową można także, przy takim brzmieniu przepisu, traktować złożenie oświadczenia w trybie art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim jako czynność bankową, co otwiera szeroką drogę do nadużywania tego przepisu i w dalszym ciągu powoływania się na siedzibę podmiotu skupującego wierzytelności z tego tytułu. Sugeruję zatem, aby jako podstawę określenia właściwości przemiennej sądu w oparciu o treść art. 37(2) § 1 k.p.c, co najmniej w przypadku przelewu wierzytelności, określać podług adresu strony czynności bankowej wskazanego w zawartej umowie, z której wywodzone są roszczenia pozwu. Tak określona podstawa właściwości uniemożliwi instrumentalne wykorzystywanie przepisów dotyczących właściwości przez celowe wskazywanie rzekomo aktualnego adresu zamieszkania, który uzasadniałby właściwość sądu, przed którym, z różnych powodów, strona powodowa powództwo chciałaby wytoczyć. Jest to przy tym kryterium obiektywne, pewne i pozbawione możliwości ingerencji przez strony zainteresowane poddaniem rozstrzygnięcia pod osąd danego sądu. Ewentualnie w przypadku niepodzielenia ww. argumentów zasadnym wydaje się doprecyzowanie jakie miejsce zamieszkania determinuje właściwość sądu - czy to z daty dokonywania czynności, czy z daty	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			zawierania umowy przelewu (w przypadku cesji) czy z daty wniesienia pozwu. W tym ostatnim przypadku należy jednak przewidzieć mechanizm weryfikacji przez sąd prawdziwości twierdzeń strony powodowej co do podstawy właściwości, albowiem z racji niewystępowania strony czynności bankowej w procesie nie będzie możliwości ustalenia, czy nie doszło do manipulacji adresem zamieszkania w sposób sprzeczny z ideą stojącą za projektowaną zmianą. Tym bardziej zatem proponuję oparcie przedmiotowej właściwości na adresie wskazanym w treści czynności bankowej (w zdecydowanej większości przypadków umowy). Proponuję również zastąpienie sformułowania „czynności bankowej" pojęciem „umowy zawartej z bankiem w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej". Takie brzmienie przepisu wyeliminuje wątpliwości co do możliwości powoływania się przez podmioty skupujące wierzytelności z tzw. sankcji darmowego kredytu na właściwość determinowaną swoją siedzibą (często fikcyjną) oraz dokonaniem czynności bankowej w postaci złożenia oświadczenia w trybie art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Wskazuję przy tym, że Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera definicji pojęcia „czynności bankowej". Definicję legalną tego sformułowania zawiera art. 5 ustawy Prawo bankowe. Jest to jednak definicja autonomiczna, mająca zastosowanie wprost jedynie na gruncie tejże ustawy.	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Na potrzeby procedury cywilnej definicja ta może mieć znaczenie pomocnicze, aczkolwiek zakres odwoływania się do desygnatów tego pojęcia może budzić wątpliwości.	
7.	Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie	Propozycja dodania przepisu przejściowego	Pozytywnie oceniane są proponowane zmiany z tą jednak uwagą, że do pełnej realizacji zakładanego celu projektowanej ustawy polegającego na wyrównaniu obciążania sądów w skali całego kraju i odciążenia sądów w Warszawie konieczne jest zawarcie odrębnego przepisu przejściowego o przykładowym brzmieniu: „*W sprawach, o których mowa art. 2 i art. 3, wszczętych i niezakończonych w pierwszej instancji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą*." Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy już przepis art. 37(2) k.p.c. dodany ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw miał na celu odciążenie sądów w największych miastach, przede wszystkim w Warszawie, i zapewnienie konsumentom równego dostępu do sądu bez względu na miejsce zamieszkania strony. Argumentowano, że kierowanie spraw do sądów „wielkomiejskich" prowadzi do ich przeciążenia i pozbawienia osób zamieszkujących we właściwości tych sądów równego prawa do sądu. Wskazano na konieczność zrównoważenia obciążenia sądów „wielkomiejskich" i „prowincjonalnych".	**Uwaga nieuwzględniona** Proponowana zmiana mogłaby doprowadzić do większego paraliżu i opóźnień w rozpoznawanych dotychczas sprawach – sprawy, które wpłynęły do sądów właściwych i są przez nie rozpoznawane powinny być rozpoznane do końca.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Cel powyższy nie został osiągnięty powyższą ustawą z 2019 r., o czym świadczy stale rosnący wpływ spraw przeciwko bankom i ubezpieczycielom. W związku z tym, że problem ten był dostrzegany już w 2019 r. i wobec niepełnej regulacji przepisów o właściwości sądów nie został rozwiązany, celowe jest zawarcie przepisu pozwalającego na przekazanie z sądów „wielkomiejskich" do sądów „prowincjonalnych" spraw, które w zamyśle ustawodawcy już w 2019 r. powinny trafiać równomiernie do wszystkich sądów w kraju. Mając na uwadze, że w uzasadnieniu projektu trafnie oszacowano, że w tut. Sądzie w tym roku znajdzie się ok. 10.000 spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego, w większości przekazanych z Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, zaś sądów rejonowych w Polsce jest 319, to podział tych spraw na cały kraj skutkowałby tym, że statystycznie do każdego z sądów trafiłoby z tut. sądu nieco ponad 30 spraw, co w skali danego sądu jest obiektywnie niewielką ilością, a odciążyłoby znacząco nie tylko tut. sąd, ale i SO w Warszawie w związku z wnoszonymi apelacjami w tych sprawach, na co również słusznie zwrócono uwagę w uzasadnieniu projektu. Proponowana zmiana nie będzie więc obciążeniem dla innych sądów w kraju, ale faktycznym rozwiązaniem problemu zdiagnozowanego już w 2019 r. i dotychczas nierozwiązanego. Wydaje się, że cała regulacja przewidziana w art. 3, z uwagi na jej zakres czasowy, ma charakter interwencyjny związany z ogromnym	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			obciążeniem sądów w Warszawie i dla pełnej realizacji wyrównania obciążenia sądów „wielkomiejskich" i „prowincjonalnych" wydaje się konieczne uwzględnienie proponowanych zmian. Doprowadzi to do natychmiastowego znacznego odciążenia sądów „wielkomiejskich" i przyśpieszenia prowadzonych w nich postępowań bez odczuwalnego wzrostu obciążenia sądów „prowincjonalnych". Na koniec należy wyraźnie podkreślić, że w związku z najnowszym wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 23 kwietnia 2024 r. w sprawie C-744/24 należy spodziewać się natychmiastowego wpływu jeszcze większej liczby spraw z związanych z sankcją kredytu darmowego co przemawia nie tylko za koniecznością pilnego procedowania niniejszej ustawy, ale również uwzględnienie proponowanego przepisu przejściowego zrywającego wyjątkowo z określoną w art. 15 § 1 k.p.c. zasadą perpetuatio fori. Przemawiają za tym nadzwyczajne okoliczności związane ze skalą problemu. Podzielając argumentację zawartą z uzasadnieniu projektu ustawy dotyczącą obciążenia sędziów w związku z wpływem spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego uzupełniająco wskazuję, że z informacji o ruchu spraw za lata 2024-2025 wynika, że w 2025r. względem 2024 r. miał miejsce w pionie cywilnym tut. sądu wzrost liczby sporządzonych uzasadnień aż o 48% z 2131 do 3154, co jest wartością gigantyczną.	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
8.	Sąd Okręgowy w Warszawie	Uwaga ogólna	Zmiana k.p.c. nie uwzględnia potrzeby zmiany właściwości w sprawach ze sporów budowlanych - wyjątkowo mocno oczekiwanej przez przedsiębiorców realizujących inwestycje w całym kraju i sędziów orzekających w sprawach z zakresu robót budowlanych Wydziały procesowe gospodarcze SO w Warszawie są wyłącznie właściwe w sprawach z umów o roboty budowlane i robót z nimi związanych z całego obszaru właściwości SO w Warszawie. Obszar ten obejmuje siedzibę największych w Polsce podmiotów sektora publicznego realizujących inwestycje budowlane na terenie całego kraju. Efektem tego jest konieczność rozpoznawania spraw, których stroną jest Skarb Państwa -Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, szeroko rozumiane spółki kolejowe i inne podmioty sektora publicznego, a przedmiot inwestycji nie jest związany w żaden sposób z siedzibą SO w Warszawie ani interesem lokalnej społeczności (lokalną inwestycją), lecz z siedzibą zamawiającego inwestora, w związku z narzucaną przez niego w umowie klauzulą prorogacyjną. Wobec nagromadzenia tego rodzaju spraw w trzech wydziałach procesowych pionu gospodarczego SO w Warszawie referaty sędziów w znacznej części obejmują sprawy z zakresu robót budowlanych. Sprawy te są długotrwałe, wielotomowe i skomplikowane. Równomierne rozłożenie tego rodzaju spraw na obszarze kraju spowoduje, że wszystkie będą rozpoznawane w podobnym terminie bez szkody dla spraw, w których uczestnikami są inne podmioty	**Uwaga nieuwzględniona. Uwaga wychodzi poza przedłożenie.** Propozycja zgłoszona w niniejszej uwadze wymaga dodatkowej, wnikliwej analizy, w tym danych statystycznych, sytuacji kadrowej, przede wszystkich zaś oceny wpływu zaproponowanej zmiany na pozostałe sądy w kraju. Nadto, na dalszym etapie prac legislacyjnych wymagałaby rozpatrzenia przez KWRiST, co z kolei nie jest wymogiem wobec zmian obecnie objętych projektem. Z tych też względów wprowadzenie postulowanej zmiany zostanie poddane analizie i zrealizowane ewentualnie w ramach kolejnego projektu zmian k.p.c.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			procesu budowlanego i nadto będą rozpoznawane lokalnie, tak jak realizowana inwestycja. Spraw te bardzo obciążają jeden sąd okręgowy w Polsce, na koniec roku 2025 pozostałość w sprawach o roboty budowlane wynosiła 1715 spraw, a w roku 2025 wpłynęło do wydziałów procesowych pionu gospodarczego SO w Warszawie 705 takich spraw.	
9.	Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu	Art. 1 pkt 2, Art. 3 ust. 2 (uwaga ogólna)	Norma ta została już w orzecznictwie powszechnie zaakceptowana i jest stosowana. Ale umieszczenie jej – w przepisach regulujących jedynie pojedyncze przypadki właściwości przemiennej / wyłącznej jest naruszeniem zasad prawidłowej techniki legislacyjnej - rodzi bowiem wątpliwości co do jej zastosowania w innych przypadkach – możliwa jest bowiem argumentacja *a contrario*, iż w pozostałych przypadkach, czy to właściwości przemiennej czy właściwości wyłącznej, norma ta nie obowiązuje, skoro brak jest szczególnego przepisu wprowadzającego ją dla poszczególnego przypadku. Przepis o brzmieniu „Przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu.” powinien się znaleźć w Księdze pierwszej tytule I Dziale I Rozdziale 2 Oddziale 4 k.p.c. [np. jako art. 43(1) lub art. 46(1) k.p.c.] i wówczas norma ta znajdowałaby zastosowanie do wszystkich przypadków przelewu wierzytelności, bez konieczności szczegółowego regulowania tej kwestii dla poszczególnych przypadków właściwości	**Uwaga nieuwzględniona** Po analizie przepisów dot. właściwości przemiennej kwestia zmiany właściwości związanej z przelewem wierzytelności nie ma zastosowania do innych przypadków, tym samym nie ma potrzeby konstruowania przepisu ogólnego w tym zakresie.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			przemiennej/wyłącznej, niezależnie od tego, czy są one regulowane przepisami k.p.c. czy ustaw szczególnych.	
10.	Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu	Art. 3 ust. 2 zd. 2	Sformułowanie „Pozew zawiera (…)" statuuje zdanie oznajmujące, podczas gdy normy powinny mieć postać sformułowań postulatywnych (vide art. 187 §1 k.p.c. co do treści pozwu). „Pozew powinien zawierać (…)".	**Uwaga uwzględniona.**
11.	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	Art. 2 pkt 1	W katalogu pomiotów, według których miejsca zamieszkania lub siedziby określa się właściwość sądu pominięty został „ubezpieczający". W ocenie UKNF zmianę tę należy ocenić negatywnie, a co za tym idzie konieczne jest przywrócenie do treści przepisu „ubezpieczającego" z następujących względów: 1) ubezpieczający jest podmiotem, który pełni kluczową rolę przy zawarciu umowy ubezpieczenia. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny to ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia i to on jest podmiotem, wobec którego ubezpieczyciel posiada obowiązki informacyjne i któremu doręcza ogólne warunki ubezpieczenia. Skoro więc planowana zmiana zakłada dodanie w art. 10 ust. 1 u.d.u.r. roszczeń „związanych z zawarciem umowy ubezpieczenia", to w ocenie UKNF niewłaściwe jest pominięcie w omawianej regulacji osoby, która tę umowę faktycznie zawierała.	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Ponadto, należy zwrócić uwagę, że ubezpieczający jest zobowiązany do zapłaty składki. Oznacza to, że np. przy ubezpieczeniu grupowym, w tym przy grupowej umowie ubezpieczenia na życie związanej z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, w przypadku np. sporu o zwrot nienależnych składek, czy nieważność umowy ubezpieczenia, to właśnie ubezpieczający będzie uprawniony do wytoczenia powództwa. Pominięcie ubezpieczającego w przepisie art. 10 ust. 1 u.d.u.r. doprowadzi do sytuacji, w której ubezpieczający, który faktycznie opłaca składkę zostanie zmuszony do prowadzenia sporu w sądzie, który może okazać się dla niego bardzo odległy; 2) przyjęte przez projektodawcę założenie, że ubezpieczającym był często (zwłaszcza w sprawach tzw. „polisolokat") podmiot ściśle związany z ubezpieczycielem z siedzibą zazwyczaj w Warszawie jest nieuzasadnione i niepoparte żadnymi danymi statystycznymi. Zdecydowana większość umów ubezpieczenia to umowy indywidualne, gdzie ubezpieczającym może być konsument. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę np. na umowy ubezpieczenia na życie, które często są zawierane przez konsumentów na rachunek członka rodziny. W takich przypadkach ubezpieczający - konsument zostanie pozbawiony możliwości wytoczenia powództwa według własnego miejsca zamieszkania.	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			W związku z powyższym UKNF proponuje nie wykreślanie z projektowanego art. 10 ust. 1 u.d.u.r. „ubezpieczającego", ewentualnie ograniczenie stosowania tego przepisu w taki sposób, by nie dotyczył ubezpieczających będących konsumentami. UKNF wskazuje jednocześnie, że brak wskazania w omawianym przepisie „ubezpieczającego" skutkuje rozbieżnością w podejściu przyjętym w art. 11 ust. 1 lit. b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (dalej: „Rozporządzenie 1215/2012"), który wprost wymienia ubezpieczającego jako podmiot uprawniony do pozywania ubezpieczyciela w sprawach transgranicznych przed sąd swojego miejsca zamieszkania co wskazuje, że w sporach o charakterze transgranicznym ubezpieczający korzystałby z szerszych uprawnień w zakresie właściwości miejscowej sądu niż w przypadku sporów krajowych. Należy zgodzić się z zawartym w uzasadnieniu do projektu ustawy stwierdzenia, że proponowane brzmienie art. 10 u.d.u.r., nie dotyczy spraw regulowanych Rozporządzeniem 1215/2012, ani nie wyłącza jego przepisów. Jednakże jednocześnie trzeba zauważyć, iż takie rozwiązanie ustawowe będzie nieproporcjonalne do rozwiązań zastosowanych w prawie unijnym (art. 11 Rozporządzenia 1215/2012).	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Ponadto UKNF zwraca uwagę, że projektodawca wprowadza do przepisu o właściwości miejscowej obok istniejącego już „powództwa o roszczenie z umowy ubezpieczenia" także „powództwo o roszczenie związane z zawarciem umowy ubezpieczenia", co znacząco rozszerza zakres stosowania przepisu. Należy zwrócić uwagę, że: „powództwo o roszczenie związane z zawarciem umowy ubezpieczenia" obejmie również spory dotyczące sytuacji mających miejsce przed zawarciem umowy ubezpieczenia (w tym dotyczące naruszenia obowiązków informacyjnych, roszczenia o zwrot nienależnych składek w przypadku gdyby umowa była nieważna). Zmianę w tym zakresie należy ocenić korzystnie, ponieważ pomoże ona ujednolicić właściwość sądu dla wszystkich sporów jakie mogą powstać na linii klient – ubezpieczyciel. Powstaje jednak wątpliwość, czy przepisem nie zostaną objęte także inne spory, przykładowo na linii agent-ubezpieczyciel (np. o prowizję od zawartej umowy). W konsekwencji UKNF poddaje pod rozwagę doprecyzowanie przepisu (jeżeli intencją projektodawcy jest tylko ochrona klienta, to np. poprzez wskazanie czyje roszczenia związane z zawarciem umowy ubezpieczenia objęte są dyspozycją przepisu).	
12.	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	Art. 2 pkt 2	UKNF wskazuje, że proponowana redakcja przepisu wprowadza wymogi niezgodne z treścią załącznika do u.d.u.r., ponieważ Dział I. Ubezpieczenia na życie grupa 3 obejmuje „ubezpieczenia na życie, jeżeli są związane	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także ubezpieczenia na życie, w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe". Proponowany przepis zaburza „siatkę pojęciową" istniejącą w u.d.u.r. Szereg przepisów tej ustawy poświęconych jest wyłącznie umowie ubezpieczenia związanej z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (np. art. 22, czy art. 26 ust. 4 u.d.u.r.). U.d.u.r. określa zawierającego taką umowę mianem „ubezpieczającego", zaś sam proces zawarcia umowy poddany jest reżimowi ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń. Uznanie umowy ubezpieczenia związanej z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym/umowy ubezpieczenia na życie, w której świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe za umowę, którą tylko w pewnych sytuacjach uważa się za umowę ubezpieczenia może prowadzić do zarzutu naruszenia przez zakład ubezpieczeń nakazu wykonywania jedynie działalności ubezpieczeniowej oraz działalności bezpośrednio związanej z działalnością ubezpieczeniową (art. 4 ust. 3 u.d.u.r.). UKNF wskazuje ponadto, że w jego ocenie użyte w projektowanym przepisie sformułowania: „zawierającą wszystkie istotne postanowienia umowy ubezpieczenia na życie", „umowa ta w przeważającej mierze służy	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			lokowaniu składek w celach inwestycyjnych" są nieprawidłowe również z tego względu, że nie pozwalają na precyzyjne określenie właściwości miejscowej sądu. Zaproponowane sformułowanie może prowadzić do konieczności szczegółowego badania i kwestionowania, czy taka umowa, z której spór poddany będzie pod właściwość danego sądu, spełnia warunki określone w przepisie. Ocena ta wydaje się tym trudniejsza, że przedmiotowe umowy ubezpieczenia zawierają szereg skomplikowanych postanowień, których wykładnia może nastręczać trudności.	
13.	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego	Art. 2 pkt 3	UKNF w celu uniknięcia ewentualnych wątpliwości proponuje przed wyrazem „uprawnionego" dodać wyraz „spadkobiercy" – tak jak ma to miejsce w dotychczasowym brzmieniu przepisu. W ocenie UKNF omawiany przepis powinien jednoznacznie wskazywać na spadkobiercę ubezpieczonego oraz spadkobiercę uprawnionego – zaproponowane brzmienie jest w tym zakresie nieprecyzyjne.	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**
14.	Rzecznik Finansowy	Art. 1	Rzecznik Finansowy rozumie racje przemawiające za wprowadzeniem ograniczeń w korzystaniu z uprawnienia przewidzianego w art. 37(2) KPC przez podmioty profesjonalne nabywające wierzytelności związane z roszczeniami wynikającymi z czynności bankowych.	**Uwaga nieuwzględniona** W sytuacji nabycia wierzytelności w drodze dziedziczenia, spadkobierca wchodzi w prawa i obowiązku spadkodawcy, należy zauważyć, że nabycie spadku przez spadkobiercę następuje na skutek dziedziczenia, do którego dochodzi *ex lege* w chwili otwarcia spadku, niezależnie od świadomości spadkobierców, w tej sytuacji to spadkobierca będzie uznawany za „stronę

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Faktycznie nie ma dostatecznego aksjologicznego uzasadnienia dla zagwarantowania profesjonalnym firmom możliwości wytaczania powództwa przed sądem właściwym dla miejsca ich siedziby (a nie – tak jak proponują projektodawcy – siedziby lub miejsca zamieszkania cedenta będącego stroną czynności bankowej). Jednocześnie Rzecznik Finansowy odnotowuje, że proponowana zmiana art. 37(2) KPC wykracza ponad deklarowany cel projektodawców. Ujęta w projekcie treść przepisu art. 37(2) § 1 KPC może bowiem ograniczać możliwość wytaczania powództwa przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby powoda nie tylko w przypadku, w którym powodem jest firma skupująca wierzytelności, ale także w sytuacji, gdy powodem jest osoba, która nabyła odpowiednią wierzytelność w drodze dziedziczenia. W świetle projektowanego art. 37(2) § 1 KPC powództwo można byłoby wytaczać na zasadach właściwości przemiennej przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby strony czynności bankowej zawartej m.in. z bankiem. Nie jest przy tym jasne, czy podmiot, który nabędzie wierzytelność w drodze dziedziczenia (a nie w drodze przelewu wierzytelności) będzie mógł zostać uznany za „stronę czynności bankowej zawartej z bankiem". Z uwagi na okoliczność, że projektowane przepisy nie dają	czynności bankowej", tym samym chcąc dochodzić roszczeń w myśl projektowanego art. 37(2) par. 1 k.p.c., będzie miał on możliwość wytoczenia powództwa przed sądem właściwym dla miejsca swojego zamieszkania jako strony czynności bankowej. Należy wskazać, że nabycie wierzytelności w drodze dziedziczenia ma innych charakter niż w przypadku cesji wierzytelności, gdyż ta następuje na podstawie umowy, ponadto cel projektowanych zmian należy odczytywać z uwzględnieniem problemu jaki ma zostać rozwiązany proponowanymi zmianami, tj. dekoncentracji spraw w sądach wielkomiejskich w związku m.in. ze skupowaniem wierzytelności przez profesjonalne podmioty mające swoje siedziby w dużych aglomeracjach. Ponadto zmiany art. 37(2) k.p.c. w kształcie zaproponowanym przez Rzecznika mogą w praktyce rodzić szereg problemów związanych jego stosowaniem ze względu na brak ich przejrzystości danych przepisów i wysoki stopień skomplikowania.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy pojęcie „strony czynności bankowej zawartej z bankiem" odnosi się również do spadkobiercy, istnieje zagrożenie, że kwestia ta będzie różnie rozstrzygana przez różne sądy, co może być przyczyną sporów o właściwość. Może to paradoksalnie – wbrew intencji projektodawców – prowadzić do wydłużenia postępowań sądowych. Rzecznik Finansowy proponuje zatem poprawkę, która różnicuje zasady ustalania właściwości sądów w przypadkach wytaczania powództwa o roszczenia wynikające z czynności bankowej. Odrębne zasady ustalania sądu miejscowo właściwego dotyczyłyby przypadku, w którym doszłoby do przelewu wierzytelności. Proponowane przez Rzecznika Finansowego dodawane przepisy nie zmieniałyby reguły ogólnej wynikającej z aktualnie obowiązującego brzmienia art. 37(2) § 1 KPC. Dodane zostałyby kolejne §1a-1c odnoszące się do ustalenia sądu miejscowo właściwego w przypadku przelewu wierzytelności związanej z roszczeniem wynikającym z czynności bankowej. Proponowaną treść art. 37(2) KPC Rzecznik Finansowy przedstawia w prawej kolumnie tabeli.	
15.	Rzecznik Finansowy	Art. 2	1) Uwaga ogólna Rzecznik Finansowy do ponownego rozważenia przez projektodawcę pozostawia zasadność nowelizacji art. 10 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Jako alternatywne	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			rozwiązania do oceny i decyzji projektodawcy pozostawia możliwość wprowadzenia, wzorem art. 3 projektu ustawy, tylko rozwiązania epizodycznego dla wyłącznej właściwości sądu lub stworzenia szczegółowego, odrębnego rozwiązania dotyczącego właściwości sądu dla cesjonariuszy, którzy nabyli wierzytelności z umowy ubezpieczenia dla celów związanych z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą. W ocenie Rzecznika Finansowego rozpatrzenie sprawy sądowej bez zbędnej zwłoki jest kluczowym elementem konstytucyjnej zasady prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz prawa konwencyjnego, o którym mowa w art. 6 EKPCz. Rzecznik Finansowy kierunkowo popiera postulaty zmian w prawie, które prowadzą do przyśpieszenia postępowań sądowych. Z obserwacji Rzecznika Finansowego wynika, że nieprawidłowe praktyki zakładów ubezpieczeń podczas oferowania umów ubezpieczeń lub ich wykonywania generują cyklicznie wzrost spraw sądowych i koncentrację powództw w określonych sądach, czego najlepszym przykładem była nowelizacja ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych związana z powództwami o zapłatę odszkodowania za wydatki poniesione na najem pojazdu zastępczego i dodanie art. 34a w tej ustawie. Z punktu widzenia projektowania określonych zmian w prawie równie istotne znaczenie	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			ma również to, czy wprowadzane zmiany nie doprowadzą do wzrostu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych w sprawach ubezpieczeniowych. Rzecznik Finansowy informuje, że przedstawione przez projektodawcę w uzasadnieniu do projektu ustawy argumenty przemawiające za zmianą art. 10 u.d.u.r. mogą być jednak kwestionowane przez innych uczestników procesu legislacyjnego podczas opiniowania projektu ustawy lub w dalszych pracach legislacyjnych w Sejmie i Senacie. W szczególności mogą zostać podniesione argumenty lub oceny, które mogą w wątpliwość poddać zasadność nowelizacji powołanego przepisu ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Rzecznik Finansowy sygnalizuje, że w uzasadnieniu do ustawy, ani w OSR nie przedstawiono danych statystycznych dotyczących sporów sądowych w sprawach ubezpieczeniowych, w tym: — ile wzrosła liczba powództw w sprawach ubezpieczeniowych; — jaki jest rozkład spraw pomiędzy sądami w poszczególnych apelacjach lub w obszarach właściwości sądów okręgowych; — jaka liczba spraw ubezpieczeniowych jest kierowana do sądów właściwości ogólnej, a jaka według właściwości przemiennej; — ile ze spraw ubezpieczeniowych z art. 10 u.d.u.r. to sprawy z powództw cesjonariuszy, którzy nabyli	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			wierzytelność dla celów związanych z prowadzoną z działalnością gospodarczą; — jaka liczba z tych spraw to spory, które dotyczą ubezpieczeń z działu I grupy 3 załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Rzecznik Finansowy informuje, że dostępne dane statystyczne nie pokazują wzrostu spraw ubezpieczeniowych w sądach, w szczególności tych, które mają związek z umowami z grupy 3 działu I u.d.u.r. Na podstawie danych opublikowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego można natomiast zauważyć bardzo wyraźny spadek czynnej liczby umów oraz liczby ubezpieczonych w ubezpieczeniach grupowych w dziale I grupie 3. O ile w 2016 r. KNF odnotowała ponad 2,912 mln umów indywidualnych oraz 707 tys. ubezpieczonych w ramach ubezpieczenia grupowego, to w 2026 r. było to już tylko 1,1 mln umów indywidualnych i 287 tys. ubezpieczonych w ramach ubezpieczenia grupowego (spadek o ponad 60% w obydwu przypadkach). Ubezpieczenia z dział I grupy 3 załącznika do u.d.u.r. odpowiadają też za znacznie mniejszą część składki przypisanej brutto w działalności krajowych zakładów ubezpieczeń w Polsce niż kiedyś. O ile w latach 2016 r -2017 r. ubezpieczenia z działu I grupy 3 odpowiadały za ponad 40% składki przypisanej brutto w dziale I ubezpieczeń (ubezpieczenia na życie), to w 2025 r. było	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			to już tylko nieco ponad 16%. Sama składka przypisana brutto w dziale I grupie 3, w tym okresie, również znacząco spadła – z poziomu ponad 10,3 mld zł w 2016 r. do nieco ponad 4,1 mld zł w 2025 r. (spadek o około 60%). Dla pełnego kontekstu - w porównaniu do 2016 r., w 2025 r. składka przypisana brutto w ubezpieczeniach całego działu I (ubezpieczenia na życie) jest o ok 4% większa (mimo znacznego spadku składki w grupie 3 tego działu). Na podstawie danych opublikowanych przez KNF można zauważyć też, że znacząco spadła nie tylko składka przypisana brutto, ale również wysokość wypłacanych odszkodowań i świadczeń z ubezpieczeń z działu I grupy 3. Według danych opublikowanych przez KNF, w 2025 r. aktywa zakładów ubezpieczeń, gdzie ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający są – pomimo wzrostu w ciągu ostatnich 3 lat – w dalszym ciągu o 35% niższe niż w 2016 r. (2016 r. – 56,9 mld zł, 2025 r. – 42,2 mld zł). Z powyższych danych jawi się wniosek o znacznym spadku zainteresowania ubezpieczeniami z działu I grupy 3 w ostatnich latach, co powinno przekładać się również na liczbę roszczeń zgłaszanych do ubezpieczycieli oraz na liczbę spraw sądowych, a także na prognozy co do wzrostu spraw sądowych w przyszłości. Dane statystyczne pokazują także spadek wniosków klientów ubezpieczycieli o interwencję w sprawach	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, które były kierowane do Rzecznika Finansowego. W okresie od 2016 r. liczba wniosków o interwencję w sprawach ubezpieczeń powiązanych z UFK spadła znacząco. W 2016 r. było to 1053 wnioski, w 2025 r. – tylko 115 wniosków. Znacząco spadła także ilość wniosków do Rzecznika Finansowego o przedstawienie poglądu istotnego dla sprawy sądowej, dotyczącej sporu z ubezpieczenia na życie z UFK. O ile latach 2016–2017 otrzymaliśmy ponad 200 wniosków o przedstawienie istotnego poglądu w sprawach dotyczących ubezpieczeń z UFK, w 2025 r. wpłynęło do nas tylko 11 wniosków tego rodzaju. Dostępne dane wskazują na to, że w 2025 r, porównaniu do 2016 r.: — aktywa zakładów ubezpieczeń, inwestowane na ryzyko klienta są o 35% mniejsze; — liczba polis z działu I grupy 3 oraz liczba ubezpieczonych w ramach ubezpieczeń grupowych z działu I grupy 3 spadły o ok 60%; — składka przypisana brutto w dziale I grupie 3 jest o około 60% mniejsza, a wypłacane odszkodowania i świadczenia mniejsze o około 40%; — udział wniosków do Rzecznika o interwencję w sprawie ubezpieczeń na życie z UFK w ogólnej liczbie wniosków dotyczących ubezpieczeń na życie spadł z około 25% do 5%;	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			— liczba wniosków o interwencję Rzecznika w sprawach, która dotyczą ubezpieczeń na życie z UFK spadła o 89%; — liczba wniosków o przedstawienie poglądu Rzecznika w sprawach sądowych, które dotyczą ubezpieczeń z UFK spadła o 95%. Ponadto Rzecznik Finansowy informuje, że: — problem stosowania tzw. „opłat likwidacyjnych" pobieranych przez zakłady ubezpieczeń w przypadku rozwiązania umów ubezpieczenia z UFK, generalnie został już rozwiązany w orzecznictwie ; — maksymalna wysokość opłat w razie odstąpienia lub wystąpienia z umowy ubezpieczenia UFK została także ograniczona ustawowo ; — sprawy dotyczące tylko zwrotu tzw. „opłat likwidacyjnych" nie wymagają przeprowadzania skomplikowanego postępowania dowodowego - przesłuchiwania świadków, czy też przeprowadzania dowodu z opinii biegłych, ponieważ dotyczą oceny prawnej czy postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia mają charakter abuzywny, — aktualnie obowiązujące przepisy nakazują rozkładanie w czasie kosztów dystrybucji ; — nie wykształciła się dominująca linia orzecznicza, zgodnie z którą nieznaczna suma ubezpieczenia świadczyłaby o nieważności umowy ubezpieczenia jako sprzecznej z naturą stosunku ubezpieczeniowego; oczywiście istnieją produkty, których nieważność jest stwierdzana prawomocnie	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			przez sądy powszechne z uwagi na brak funkcji ochronnej umowy ubezpieczenia; — od czasu największego zainteresowania tzw. „polisolokatami" dotkniętymi wadą nieważności lub abuzywności upłynęło wiele lat; roszczenia klientów w znacznej mierze, jeśli sprawa nie została dotychczas skierowana do sądu, mogły już ulec przedawnieniu; — KNF wydała decyzje o tzw. interwencji produktowej, która istotnie ograniczyła możliwość oferowania ubezpieczeń „inwestycyjnych", które nie zapewniają wymaganej wartości dla klienta. W aktualnym stanie prawnym i praktyce obrotu nie wydaję się, aby sprawy dotyczące ubezpieczeń na życie powiązanych z UFK były równie palącym problemem pod względem liczby jak sprawy dotyczące kredytów frankowych czy sankcji kredytu darmowego w kredycie konsumenckim. Wydaje się również, że za wnioskiem o istotnym wzroście spraw sądowych przeciwko ubezpieczycielom, w szczególności z działu I grupy 3, a który uzasadniałby zmianę właściwości sądu, nie przemawiają także dane statystyczne, które opublikowało Ministerstwo Sprawiedliwości. Jednakże Rzecznikowi Finansowemu nie są znane szczegółowe dane dotyczące koncentracji spraw sądowych w konkretnych sądach – według właściwości z miejsca siedziby ubezpieczycieli i według właściwości według miejsca zamieszkania lub siedziby powoda. Dane te	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			wymagają pogłębionej analizy pod kątem ratio legis zmian. Niezależnie od powyższego, odnotowania wymaga, że zaproponowana zmiana art. 10 u.d.u.r. niekoniecznie może być przez społeczeństwo oceniona jako korzystna dla samych ubezpieczających, ubezpieczonych lub uprawnionych z umowy ubezpieczenia lub ich spadkobierców. Skierowanie sprawy do sądu właściwości według siedziby ubezpieczycieli niekoniecznie musi wynikać z niewiedzy lub złych intencji. Osoby te mogą mieć obiektywny interes w tym, aby powództwo skierować do sądu właściwości ogólnej (sąd siedziby pozwanego). Może to dotyczyć sytuacji, w których np.: — ich interesy majątkowe są zlokalizowane w obszarze właściwości sądu właściwości ogólnej; — w obszarze właściwości ogólnej lub w jej pobliżu może działać pełnomocnik powoda – adwokat lub radca prawny; w takim wypadku, udział pełnomocnika w rozprawie sądu w innej części kraju może wiązać się np.: z dodatkowymi kosztami obsługi prawnej, a także pokrywaniem kosztów dojazdu pełnomocnika; — ubezpieczający, ubezpieczony, uprawniony lub spadkobierca może mieszkać za granicą; w takim wypadku wybór sądu właściwości ogólnej może być bardziej dogodny np.: ze względów komunikacyjnych;	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			— w okręgu sądowym właściwości ogólnej są biegli sądowi pewnych specjalności, których nie ma w innych okręgach sądowych; — w danym sądzie wykształciła się przewidywalna linia orzecznicza w sprawach określonego rodzaju; — w sprawach dotyczących „misselingu" za wytoczeniem powództwa według siedziby ubezpieczyciela przemawiają względy szybkości i koncentracji materiału dowodowego z uwagi na konieczność przesłuchania świadków – przedstawicieli ubezpieczyciela, którzy zazwyczaj mają miejsce zamieszkania w miejscowości siedziby ubezpieczyciela; ma to również wpływ na koszty procesu poprzez ich zmniejszenie. Powyższe skłania Rzecznika Finansowego do sformułowania postulatu o potrzebie przeprowadzenia przez projektodawcę ponownej oceny zasadności nowelizacji art. 10 u.d.u.r. w zakresie wskazanym w projekcie ustawy. Ostateczną decyzję o zasadności zmiany Rzecznik Finansowy pozostawia jednak do wyłącznej decyzji projektodawcy po analizie wszystkich opinii i ocen przedstawionych w procesie opiniowania i uzgadniania projektu ustawy. Jako alternatywne rozwiązania Rzecznik Finansowy pozostawia do rozważenia przez projektodawcę dwie inne możliwości: a) zmianę, która polegałaby na epizodycznym rozwiązaniu, iż powództwa, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2 u.d.u.r., w okresie 5 lat można byłoby	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			wytoczyć wyłącznie przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uprawnionego z umowy ubezpieczenia lub miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia; za tego rodzaju propozycją przemawiałaby przede wszystkim potrzeba obserwacji adaptacji innych sądów do wzrostu wpływu nowych spraw, które trafiały dotychczas do sądów według siedziby ubezpieczycieli oraz co istotne, obserwacja kształtowania się linii orzeczniczych w analogicznych sprawach (jednolitości lub rozbieżności); b) zmianę polegającą na ustawowym ograniczeniu, na gruncie art. 10 u.d.u.r., możliwości wytaczania przez cesjonariuszy powództw co do roszczeń z umowy ubezpieczenia do sądu według miejsca siedziby ubezpieczyciela. W przypadku podjęcia przez projektodawcę decyzji o rezygnacji ze stałej nowelizacji art. 10 u.d.u.r. na rzecz rozwiązania epizodycznego lub zmiany polegającej tylko na rozwiązaniu kwestii powództw cesjonariuszy, Rzecznik Finansowy wyraża deklarację współpracy z Ministerstwem Sprawiedliwości do wypracowania w trybie roboczym propozycji stosownej zmiany legislacyjnej. 2) Zgodność zmiany art. 10 u.d.u.r. z Rozporządzeniem Bruksela I bis	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			W treści uzasadnienia do projektu ustawy została wskazana przez projektodawcę ocena o zgodności projektowanej zmiany art. 10 u.d.u.r. z przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych. W ocenie projektodawcy projektowana zmiana art. 10 u.d.u.r. „nie pozostaje w kolizji z przepisami rozporządzenia – tzn. rozporządzenie formalnie nie stoi na przeszkodzie wprowadzeniu takiej zmiany, w praktyce ograniczonej do spraw, w których rozporządzenie nie miałoby przecież zastosowania. W związku z tym, zaznaczyć trzeba, że obecne brzmienie art. 10 nowelizowanej ustawy, jak i proponowana nowelizacja, nie dotyczy spraw regulowanych rozporządzeniem nr 1215/2012, ani nie wyłącza jego przepisów.” (por. uzasadnienie do projektu ustawy, s. 18). Zaprezentowana przez projektodawcę konkluzja wymaga ponownej analizy. W opinii Rzecznika proponowana zmiana art. 10 u.d.u.r. może w pewnych przypadkach doprowadzić do skutków sprzecznych z art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2021. Zgodnie z art. 11 ust. 1 rozporządzenia: „Ubezpieczyciel mający miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego może zostać pozwany: a) przed sądy państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania; b) w innym państwie członkowskim, w	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			przypadku powództw ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uposażonego z tytułu ubezpieczenia - przed sąd miejsca, w którym powód ma miejsce zamieszkania; lub c) jeżeli jest on współubezpieczycielem - przed sąd państwa członkowskiego, przed który został pozwany główny ubezpieczyciel.”. Stosownie do rozporządzenia w sprawie zobowiązań umownych (rozporządzenie Rzym I) , w zakresie umów ubezpieczenia innych niż dotyczące dużych ryzyk, strony mogą wybrać jako prawo właściwe jedynie (art. 7 ust 3 rozporządzenia Rzym I): a) prawo państwa członkowskiego, w którym umiejscowione jest ryzyko ubezpieczeniowe w chwili zawarcia umowy; b) prawo państwa, w którym ubezpieczający ma miejsce zwykłego pobytu; c) w przypadku ubezpieczenia na życie - prawo państwa członkowskiego, którego obywatelem jest ubezpieczający; d) w przypadku umowy ubezpieczenia obejmującej ryzyka ograniczone do zdarzeń występujących w jednym państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie, w którym umiejscowione jest ryzyko ubezpieczeniowe - prawo tego państwa; e) jeżeli ubezpieczający będący stroną umowy ubezpieczenia objętej niniejszym ustępem prowadzi działalność handlową lub przemysłową, lub wykonuje wolny zawód, a umowa ubezpieczenia obejmuje co najmniej dwa ryzyka ubezpieczeniowe związane z tą działalnością i umiejscowione w różnych państwach członkowskich -	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			prawo jednego z tych państw członkowskich lub prawo państwa miejsca zwykłego pobytu ubezpieczającego. Zgodnie z dyrektywą Wypłacalność II (art. 13 ust. 12) „państwo członkowskie umiejscowienia ryzyka" oznacza jedno z poniższych: a) państwo członkowskie, w którym znajduje się majątek, w przypadku gdy ubezpieczenie dotyczy albo budynków, albo budynków wraz z ich wyposażeniem, o ile wyposażenie budynków objęte jest tą samą polisą ubezpieczeniową; b) państwo członkowskie zarejestrowania, w przypadku gdy ubezpieczenie dotyczy pojazdów dowolnego rodzaju; c) państwo członkowskie, w którym ubezpieczający zawarł umowę ubezpieczenia w odniesieniu do umów na okres do czterech miesięcy, obejmujących ryzyka związane z podróżą lub urlopem wypoczynkowym, niezależnie od grupy; d) we wszystkich przypadkach nieobjętych jednoznacznie lit. a), b) lub c) państwo członkowskie, w którym znajduje się jedno z poniższych: (i) miejsce zwykłego pobytu ubezpieczającego; lub (ii) w przypadku gdy ubezpieczający jest osobą prawną, jednostka organizacyjna tego ubezpieczającego, której dotyczy umowa”. Powód mieszkający za granicą może w niektórych przypadkach wybrać państwo UE, w którym wniesie pozew. Może mieć on jednak uzasadniony interes w tym, aby skierować sprawę przeciwko polskiemu	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			zakładowi ubezpieczeń do sądu w Polsce, na przykład dlatego, że w sprawie zastosowanie ma prawo polskie. Po nowelizacji art. 10 ust. 1 i 2 u.d.u.r., w brzmieniu przedstawionym do zaopiniowania, w pewnych sytuacjach, pozwanie polskiego ubezpieczyciela przed sąd polski może być znacznie utrudnione. Dotyczy to np.: spraw obywateli polskich z zakresu ubezpieczeń podróżnych, gdzie powód: — mieszka za granicą, — zawarł umowę ubezpieczenia podróżnego z krajowym zakładem ubezpieczeń w związku z podróżą albo został objęty ochroną ubezpieczeniową w ramach takiej umowy (np. jako ubezpieczeni na cudzy rachunek), a równocześnie — doznał szkody objętej ubezpieczeniem podróżnym za granicą (np. nieszczęśliwy wypadek, hospitalizacja, szkoda z OC dobrowolnego) lub spór dotyczy pokrycia np.; kosztów transportu zwłok do kraju. W praktyce – krajowe zakłady ubezpieczeń w warunkach ubezpieczeń podróżnych zastrzegają, że w sprawie właściwe jest prawo polskie. W takim wypadku: — pozwanie ubezpieczyciela przed sąd właściwości ogólnej będzie wykluczone, zgodnie z art. 10 ust. 1 u.d.u.r.; — w kraju nie ma sądu właściwego dla siedziby powoda;	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			— w kraju nie ma sądu właściwego dla miejsca zdarzenia ubezpieczeniowego. W takim wypadku sąd, do którego wpłynie pozew, będzie musiał stosować normę określoną w art. 45 k.p.c. i zwracać się do Sądu Najwyższego o wyznaczenie sądu właściwego do rozpoznania sprawy. W ocenie Rzecznika Finansowego wydłuży to niepotrzebnie czas postępowania sądowego i utrudni dochodzenie roszczeń. Sygnalizacyjnie, dla potrzeb opiniowania został przedstawiony tylko jednak 1 przykład. Sytuacji analogicznych będzie więcej. Wskazane ryzyko kolizja z rozporządzeniem nr 1215/2021 ma wyłącznie charakter funkcjonalny i praktyczny, ale z punktu widzenia legislacyjnego powinno zostać ponownie przeanalizowane przez projektodawcę. 3) Pominięcie ubezpieczającego w katalogu podmiotów wymienionych w nowelizowanym art. 10 ust. 1 u.d.u.r. W aktualnie obowiązującym art. 10 ust. 1 u.d.u.r. wymienia w treści następujące podmioty: a) ubezpieczającego (tj. stronę umowy ubezpieczenia – art. 805 § 1 k.c.), b) ubezpieczonego (tj. osoby, której interes jest objęty ochroną ubezpieczeniową – art. 808 k.c.) oraz c) uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Ubezpieczający – strona umowy ubezpieczenia – posiada szereg roszczeń do ubezpieczyciela. Dotyczy to np.: spraw, w których umowa ubezpieczenia została	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			zawarta na rzecz osoby trzeciej (ubezpieczonego), ale składkę opłacał ubezpieczający i roszczeń: — dotyczących missellingu lub nieważności umowy; — o zwrot składki ubezpieczeniowej za niewykorzystany okres ubezpieczenia (art. 813 § 1 k.c., art. 41 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych); — dotyczących zwrotu pobranych przez ubezpieczyciela opłat (np.: opłat likwidacyjnych, alokacyjnych, dystrybucyjnych) w związku z ich abuzywnością. W uzasadnieniu do projektu ustawy zostało wskazane, że: „Celowe przy tym wydaje się pominięcie ubezpieczającego, którym często, zwłaszcza w sprawach tzw. polisolokat, jest podmiot ściśle związany z ubezpieczycielem z siedzibą zazwyczaj w Warszawie, co czyniłoby nowelizację iluzoryczną” (por. uzasadnienie do projektu ustawy, s. 14). W ocenie Rzecznika Finansowego brak jest aksjologicznego i systemowego uzasadnienia do pominięcia ubezpieczającego z katalogu podmiotów, o których mowa projektowanym art. 10 ust. 1 u.d.u.r. Wskazać należy, że w większości przypadków ubezpieczającym w grupowych ubezpieczeniach typu osobowego jest podmiot prawa, który nie posiada jakichkolwiek relacji kontraktowych lub ekonomicznych z ubezpieczycielem (np. pracodawca, rada rodziców, itp.) i ma siedzibę lub zamieszkanie poza miesiącowością siedziby ubezpieczycieli. Przykład	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			banków jako ubezpieczających w grupowych ubezpieczeniach na życie powiązanych z UFK, które były oferowane w przeszłości nie jest miarodajny. Z uwagi na rolę ubezpieczającego w stosunku ubezpieczenia i zakres posiadanych roszczeń, a także spójność zakresu właściwości sądu w sprawach ze stosunku ubezpieczenia na gruncie art. 10 u.d.u.r. usunięcie ubezpieczającego z katalogu podmiotów nie znajduje uzasadnienia. W przypadku podjęcia przez projektodawcy decyzji o dalszym procedowaniu nowelizacji art. 10 u.d.u.r. w brzmieniu przedstawionym do zaopiniowania, Rzecznik Finansowy proponuje uwzględnienie w ust. 1 również ubezpieczającego. 4) Traktowanie umów z działu I grupy 3 jako umów ubezpieczenia - art. 10 ust. 1a projektu ustawy Zgodnie z proponowanym art. 10 ust. 1a u.d.u.r.: „Za umowę ubezpieczenia o której mowa ust. 1 uważa się również umowę ubezpieczenia na życie związaną z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, a także umowę ubezpieczenia na życie, w której świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, zawierającą wszystkie istotne postanowienia umowy ubezpieczenia na życie, nawet jeśli umowa ta w przeważającej mierze służy lokowaniu składek w celach inwestycyjnych.”.	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Rzecznik Finansowy posiada poważne wątpliwości, czy projektowane doprecyzowanie w art. 10 ust. 1a jest potrzebne. Rzecznik Finansowy posiada także obawy co do możliwych jego skutków. Wbrew słusznym intencjom projektodawcy może wprowadzić niepotrzebne wątpliwości co do klasyfikacji umów ubezpieczenia z działu I grupy 3 i ich charakteru prawnego. W uzasadnieniu do projektu ustawy zostało wskazane, że: „(…) przy proponowanym brzmieniu przepisu art. 10 ust. 1 u.d.u.r., projektodawca wziął pod uwagę konieczność uniknięcia wątpliwości co do tego, czy przepis ten znajdzie zastosowanie do tych powództw dotyczących tzw. polisolokat w związku z możliwą argumentacją, że nie są to roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia.” (por. uzasadnienie do projektu ustawy, s. 15). Po pierwsze - na gruncie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zdaniem Rzecznika Finansowego, jest jednoznaczne, że umowy ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK), a także umowy ubezpieczenia na życie, w której świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe (dalej: ubezpieczenia strukturyzowane) są pod względem klasyfikacji umowami ubezpieczenia na życie. Wynika to z:	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			— klasyfikacji określonej w załączniku do ustawy (tj. przypisania tego rodzaju umów do odrębnej grupy - do działu I grupy 3); — definicji „ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego" – jest to „wydzielony fundusz aktywów stanowiący rezerwę tworzoną ze składek ubezpieczeniowych, inwestowany w sposób określony w umowie ubezpieczenia" (art. 3 ust. 1 pkt 50); — wprowadzenia w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnych pewnych specyficznych obowiązków, które dotyczą tylko umów ubezpieczenia z działu I grupy 3 (por. np.: art. 21-24 i art. 26 ustawy); we wszystkich tych przepisach jest mowa o: o umowie ubezpieczenia na życie, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy (art. 21), o umowie ubezpieczenia na życie, jeżeli jest związana z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy (art. 22, art. 23), o umowie ubezpieczenia na życie, w której wysokość świadczenia jest ustalana w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, o której mowa w dziale I w grupie 3 załącznika do ustawy (art. 24, art. 26 ust. 3, art. 276 ust. 7 i 8), — określenia elementów, które mają być określone w tego rodzaju ubezpieczeniach (art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 1), oprócz typowych elementów ubezpieczenia na życie (art. 20 ust. 1).	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			W świetle powyższego, wydaję się, że wprowadzenie ust. 1a do art. 10 jest bezprzedmiotowe. Ponadto wprowadzenie przepisu, który nakazuje na potrzeby procesowe (ustalania właściwości miejscowej sądu) klasyfikować umowy z działu I grupy 3 jako umowy ubezpieczenia, może spowodować wątpliwości interpretacyjne co do tego, czy te umowy w aktualnym stanie prawnym w swojej istocie są ubezpieczeniem. Skoro umowy te „uważa się" za umowy ubezpieczenia na potrzeby określenia właściwości miejscowej sądów, może to oznaczać, że umowy te w rzeczywistości ubezpieczeniem nie są. Można też w ten sposób argumentować, że wniosek taki wynika z decyzji ustawodawcy, który dopuścił taką możliwość. To zaś może prowadzić do przyjęcia dalej jeszcze idącego wniosku o niemożności zarzucania w aktualnych procesach sądowych dotyczących umów ubezpieczenia z UFK nieważności umów z powodu braku funkcji ochronnej ubezpieczenia. Po drugie, Rzecznik Finansowy posiada wątpliwość czy takie doprecyzowanie można wprowadzić, skoro nie przewiduje go prawo UE. Zgodnie z dyrektywą Wypłacalność II , dyrektywa ma zastosowanie w odniesieniu do ubezpieczeń na życie do (art. 2 ust 3 pkt 1 lit a: „(i) ubezpieczeń na życie, obejmujących ubezpieczenie tylko na dożycie określonego wieku, ubezpieczeń tylko na wypadek śmierci, ubezpieczeń na dożycie określonego wieku lub	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			na wypadek śmierci przed osiągnięciem tego wieku, ubezpieczeń na życie ze zwrotem składki, ubezpieczeń posagowych, ubezpieczeń zaopatrzenia dzieci; (ii)ubezpieczeń rentowych;". W załączniku nr II do tej dyrektywy (Grupy ubezpieczenia na życie), wymieniono m.in. następujące grupy ubezpieczeń na życie: I. Ubezpieczenia na życie, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit. a) pkt (i), (ii) i (iii), wyłączając te, o których mowa w pkt II i III; II, Ubezpieczenia posagowe, ubezpieczenia zaopatrzenia dzieci; III. Ubezpieczenia, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit. a) pkt (i) i (ii), powiązane z funduszami inwestycyjnymi; Dyrektywa Wypłacalność II nie określa co prawda jaka część składki ubezpieczeniowej musi być przeznaczona na ochronę ubezpieczeniową, a jaka na część „inwestycyjną". Nie sugeruje ona jednak w żadnym miejscu, że ubezpieczeniowe umowy inwestycyjne traktuje się „jako umowy ubezpieczenia", mimo że konstrukcyjnie ubezpieczeniami nie są. Przeciwnie – są to konstrukcyjnie typy umowy ubezpieczenia na życie objęte zakresem stosowania tej dyrektywy. Również dyrektywa w sprawie dystrybucji ubezpieczeń (IDD) nie wzbudza naszym zdaniem wątpliwości czy umowy z działu I grupy 3 u.d.u.r. są umowami ubezpieczenia, czy tylko umowami do których stosuje się przepisy o ubezpieczeniach. Dyrektywa IDD wprowadza m.in. wiele obowiązków, które łączą się z	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			tworzeniem i dystrybucją ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych. Zgodnie z definicją "ubezpieczeniowy produkt inwestycyjny" produkt ubezpieczeniowy oferujący pewną wartość w dniu zapadalności lub wartość wykupu, w przypadku gdy wartość ta w dniu zapadalności lub wartość wykupu jest całkowicie lub częściowo, pośrednio lub bezpośrednio narażona na wahania rynkowe (..) . Definicja ta nie obejmuje m. in. produktów ubezpieczeniowych innych niż ubezpieczenia na życie, wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2009/138/WE (Grupy ubezpieczeń innych niż na życie) . Przepisy, które w dyrektywie IDD dotyczą „ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych" na gruncie przepisów krajowych odnoszą się do ubezpieczeń z działu I grupy 3 u.d.u.r. . Przepisy prawa polskiego i UE są wiec spójne co do tego, że konstrukcyjnie umowy ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym lub ubezpieczenia „strukturyzowane" są umowami ubezpieczenia. W opinii Rzecznika Finansowego, skoro w prawie ubezpieczeniowym UE nie ma przepisu, który nakazuje traktować umowy ubezpieczenia „inwestycyjnego" jako umowy ubezpieczenia (mimo, że ubezpieczeniami nie są), to taki przepis nie powinien się również pojawiać w prawie krajowym. Po trzecie, skoro projektowany art. 10 ust. 1a odwołuje się tylko do umów, które zawierają „wszystkie istotne	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			postanowienia umowy ubezpieczenia na życie", to nasuwa się zasadne pytanie - jak traktować umowy, w których powód podnosi zarzut braku określenia wszystkich elementów przedmiotowo istotnych (np. brak odpowiedzialności za ryzyko po stronie ubezpieczyciela i pozorność funkcji ubezpieczeniowej) i zarzut ich nieważności. Nie jest jasne, czy: — w związku z takim twierdzeniem, sąd powinien sprawę przekazać do innego sądu właściwego (sądu właściwości ogólnej - art. 30 k.p.c.), ponieważ roszczenie nie dotyczy umowy o której mowa w art. 10 ust. 1a u.d.u.r; — rozpatrzenie tego zarzutu powinno nastąpić dopiero w wyroku, po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego - a więc zarzut i twierdzenia procesowe o nieważności umowy ubezpieczenia nie mają wpływu na właściwość miejscową sądu i w istocie jest bezprzedmiotowy, ponieważ nie spełni w takim ujęciu swojej roli. Wreszcie, doprecyzowanie w ust. 1a może też nie być po prostu potrzebne z innych względów. Projektowane ust. 1 i ust. 2 w art. 10 u.d.u.r. mają odnosić się nie tylko do roszczeń „z umowy ubezpieczenia", ale również roszczeń „związanych z umową ubezpieczenia". Skoro tak, to roszczenia związane z nieważnością umowy ubezpieczenia z działu I grupy 3 są roszczeniami związanymi z tą umową (nawet, jeśli jest to umowa ubezpieczenia tylko z pozoru). W tym ujęciu dodanie	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			ust. 1a w art. 10 u.d.u.r. jest legislacyjnie bezprzedmiotowe. 5) Uwagi redakcyjne do projektowanego art. 10 u.d.u.r. Projektowany art. 10 ust. 2 u.d.u.r., który odwołuje się do ust. 1 jest niejasny. Po pierwsze, ust 1 i ust. 2 na określenie sądu właściwości wyłącznej używa różnych określeń gramatycznych. W ust. 1 mowa o tym, że powództwo „wytacza się wyłącznie przed sąd właściwy", a w ust. 2 – że „powództwo o roszczenia, o których mowa w ust. 1, można wytoczyć wyłącznie przed sąd (…)". Uzasadnienie projektu nie wyjaśnia, dlaczego w obu przypadkach właściwości wyłącznej użyto różnych sformułowań. Po drugie, sformułowanie „można wytoczyć wyłącznie" w ust. 2, w połączeniu z odwołaniem do ust. 1 może jednak sugerować, że w przypadku powództw składanych przez spadkobierców mają oni możliwość wyboru sądu: albo wedle właściwości zgodnie z ust. 1 albo ust 2. Po trzecie, odwołanie w ust. 2 do ust. 1 (powództwo o roszczenia, o których mowa w ust. 1) również nie jest jasne. Ust. 1 i ust. 2 dotyczą różnych sytuacji, ponieważ ust. 2 jest przepisem szczególnym względem ust. 1. Jeśli przepis art. 10 u.d.u.r. ma być zmieniony, proponujemy, aby zastosować technikę legislacyjną taką jak w aktualnie obowiązującym przepisie – czyli na potrzeby roszczeń spadkobierców (ust. 2) powtórzyć pierwszą część zdania, zamiast odwoływać się do ust. 1.	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Niezależnie od powyższego ujednolicenia wymaga redakcja ust. 1 pod kątem liczby mnogiej lub pojedynczej. Wydaję się, że użycie raz liczby pojedynczej (o roszczenie związanie), a następnie liczby mnogiej (o roszczenia wynikające) nie ma uzasadnienia. Wystarczająca jest liczba pojedyncza. Dodatkowo odwołanie w ust. 1a („o której mowa w ust. 1") powinno być poprzedzone i zakończone przecinkiem.	
16.	Rzecznik Finansowy	Art. 3	Rzecznik Finansowy rozumie przedstawione w uzasadnieniu projektowanej ustawy argumenty przemawiające za koniecznością odciążenia sądów zlokalizowanych w największych miastach nadmiernym wpływem spraw o roszczenia związane ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego. Rzecznik Finansowy dostrzega zatem konieczność wprowadzenia rozwiązań, które zagwarantują wykonywanie prawa do rozpoznawania spraw cywilnych w rozsądnym terminie, bez nieuzasadnionej zwłoki, a więc prawa wynikającego zarówno z Konstytucji RP (art. 45), jak i wiążących Polskę aktów prawa międzynarodowego (art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka). Z drugiej strony, należy też zauważyć, że stosunkowo niedawno, tj. z dniem 1 lipca 2023 r. weszła w życie obszerna nowelizacja Kodeksu postępowania	**Uwaga częściowo uwzględniona** (obecny art. 2 projektu) Do uwzględnienia zmiana dotycząca zastąpienia wyrazów: bankowi, innej jednostce (…) itd., wyrazami „przeciwko kredytodawcy w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, lub jego następcy prawnemu." (ew. do rozważania uzupełnienie uzasadnienia oraz OSR o analizę, że proponowana zmiana przepisów KPC jest zasadna, potwierdzające, że problemu przeciążenia sądów nie można rozwiązać przy pomocy środków natury administracyjno-organizacyjnej.) Odnosząc się do argumentu dot. właściwości przemiennej gwarantowanej konsumentom w art. 458(14) k.p.c., należy wskazać, że zgodnie z projektem ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD261) art. 458(14) ma zostać uchylony – tak jak całe postępowanie odrębne w sprawach z udziałem konsumentów, przepis ten ma zostać przeniesiony do art. 33(1) k.p.c. – należy jednak podkreślić, że projektowany art. 3 będzie miał charakter epizodyczny i będzie obowiązywał przez okres 5 lat, tak aby zgodnie z celem projektu ustawy sprawnie odciążyć sądy w największych aglomeracjach, ponadto

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			cywilnego. W jej wyniku do KPC wprowadzono m.in. art. 458(14) KPC gwarantujący konsumentom możliwość wytaczania powództwa na zasadzie właściwości przemiennej (tj. albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania konsumenta albo przed sąd ustalony według zasad właściwości ogólnej). Należy zatem odnotować, że proponowana zmiana odnosząca się do zasad wytaczania powództwa w sprawach z zakresu sankcji kredytu darmowego w pewnym stopniu ograniczy możliwości procesowe konsumentów w zakresie wyboru sądu (w porównaniu ze standardem wynikającym z art. 458(14) KPC). Warto zatem rozważyć, czy celu, jakim jest zminimalizowanie problemu przewlekłości postępowań w sądach zlokalizowanych w największych aglomeracjach miejskich nie można osiągnąć za pomocą metod alternatywnych od ingerencji legislacyjnej. Proponowaną zmianę przepisów KPC należy zatem uznać za zasadną jedynie przy przyjęciu założenia, że problemu przeciążenia sądów nie można rozwiązać przy pomocy środków natury administracyjno-organizacyjnej. Jeżeli w wyniku przeprowadzonych w oparciu o kompletne dane analiz, wynikałoby, że jedyną możliwością ograniczenia przeciążenia największych w Polsce sądów jest wprowadzenie przepisu epizodycznego proponowanego w art. 3 ustawy nowelizującej, to w takim wypadku Rzecznik	projektowany art. 3 będzie miał charakter *lex specialis* w stosunku do ww. przepisów k.p.c. Ponadto proponowana zmiana jest korzystana konsumentów, gdyż stwarza szansę dla nich szybszego rozpoznania sprawy – przemawia za tym również kwestia wyważenia interesów pomiędzy możliwością zagwarantowania konsumentom wyboru sądu w ramach właściwości przemiennej, a celem ustawy jakim jest odciążenie najbardziej obciążonych sądów.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			Finansowy wskazuje, że sama jego treść wymaga doprecyzowania. W tym kontekście należy wyjaśnić, że spory odnoszące się do roszczeń związanych ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego rozstrzygane są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362, dalej: u.k.k.). Oświadczenie, o którym mowa w art. 45 u.k.k. składa się „kredytodawcy". Pojęcie kredytodawcy zostało zaś zdefiniowane w art. 5 pkt 2 u.k.k. Tym samym spory odnoszące się do roszczeń związanych ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego prowadzone są między konsumentem (będącym stroną umowy kredytu konsumenckiego) a kredytodawcą w rozumieniu art. 5 pkt 2 u.k.k. Zasadne jest zatem, aby przepis, który dotyczy właściwości sądów w sprawach sporów między konsumentem a kredytodawcą wskazywał na możliwość wytoczenia powództwa przeciwko „kredytodawcy w rozumieniu u.k.k.", a nie przeciwko (tak jak w projektowanym przepisie) wyliczonym podmiotom, które potencjalnie mogą być kredytodawcami w rozumieniu u.k.k. Mając na uwadze powyższe, Rzecznik Finansowy proponuje poprawkę doprecyzowującą treść art. 3 projektowanej ustawy w brzmieniu:	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			W Art. 3 ust. 1 przyjmuje brzmienie: „*1. W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu powództwo konsumenta o roszczenie związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362), przeciwko kredytodawcy w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, lub jego następcy prawnemu wytacza się przed sąd, w którego okręgu konsument ma miejsce zamieszkania. Jeżeli konsument nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca jego zamieszkania w Polsce*."	
17.	Rzecznik Finansowy	Art. 4	Do rozważenia przez projektodawcę Rzecznik Finansowy pozostawia zasadność przyjęcia dłuższego *vactio legis* niż jeden miesiąc od dnia ogłoszenia (np. trzy miesiące). Pozwoli to na lepsze dostosowanie się sądów do zwiększonego wpływu nowych spraw w związku ze zmianą właściwości na wyłączną. Dłuższy termin wejścia w życie ustawy pozwoli również powodom na lepsze dostosowanie do nowego stanu prawnego i ograniczy ryzyka związane z wytoczeniem powództwa niezgodnego z ustawową właściwością. Nowelizacja ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej wpływa również na działalność ubezpieczycieli i dostępność ich służb prawnych oraz wymagać będzie dodatkowych czynności organizacyjnych, zapewniających zastępstwo	**Uwaga uwzględniona** (obecny art. 3 projektu)

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			procesowe w innych sądach niż według miejsca siedziby ubezpieczyciela.	
18.	Rzecznik Finansowy	Uzasadnienie projektu	Projektowane uzasadnienie w zakresie, w jakim dotyczy projektowanej zmiany art. 37(2) KPC wymaga doprecyzowania i zarazem rozbudowania. Wskazano w nim (str. 5), że: „wprowadzenie proponowanych zmian w art. 37(2) k.p.c. pozwoli na ograniczenie wpływu do sądów, zlokalizowanych w dużych aglomeracjach, w których swoje siedziby mają największe banki, spraw związanych m.in. z skorzystaniem przez konsumenta z sankcji kredytu darmowego, szczególnie w sytuacji, gdy dochodzi do cesji wierzytelności na rzecz osoby prawnej”. Cytowane uzasadnienie nie odnosi się jednak do projektowanego art. 37(2) KPC, gdyż do ustalenia właściwości sądów w sprawach roszczeń wynikających ze złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego zastosowanie znalazłby art. 3 projektowanej ustawy (a nie jej art. 1 zmieniający art. 37(2)KPC). Co więcej, sam w sobie art. 37(2) KPC nie wyklucza możliwości złożenia powództwa zgodnie z właściwością ogólną do sądu właściwego dla siedziby pozwanego (a więc do sądu zlokalizowanego „w dużej aglomeracji, w której siedzibę mają największe banki”). Wydaje się zatem, że dla uzasadnienia projektowanego art. 37(2) KPC w przedstawione zostały argumenty dotyczące art. 3 projektowanej ustawy nowelizującej.	**Uwaga nieuwzględniona** Uzasadnienie nie wymaga ani doprecyzowania ani rozbudowania w odniesieniu do projektowanej zmiany art. 37(2) § 1 k.p.c. Należy bowiem wskazać, że po upływie 5 lat przepis epizodyczny (art. 2) przestanie obowiązywać, a do spraw związanych ze skorzystaniem przez konsumenta z sankcji kredytu darmowego zastosowanie znajdzie projektowany art. 37(2) k.p.c. Co więcej w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że przepis ten znajdzie zastosowanie między innymi do spraw związanych ze skorzystaniem przez konsumenta z sankcji kredytu darmowego, tym samym nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, jakoby treść uzasadnienia świadczyła o ograniczeniu zakresu zastosowania art. 37(2) § 1 k.p.c. wyłączenie do tego rodzaju spraw. Odnosząc się natomiast do uwagi dotyczącej sądu właściwego zgodnie z treścią projektowanego art. 37(2) § 1 k.p.c. należy wskazać, że projektodawca w uzasadnieniu ograniczył się wyłączenie do wskazania zmian w zakresie właściwości miejscowej, jakie będą wynikały z projektowanej zmiany art. 37(2) § 1 k.p.c. Kształt projektowanych przepisów świadczy o ich powiązaniu, co zostało odzwierciedlone w treści uzasadnienia.

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			W uzasadnieniu wskazano również (str. 5), że wprowadzenie zmiany art. 37(2) KPC spowoduje, że „sądem właściwym, mimo przelewu wierzytelności, będzie sąd konsumenta-kredytobiorcy". Jednakże w świetle projektowanego art. 37(2) KPC sądem właściwym będzie według wyboru powoda albo sąd ustalony według właściwości ogólnej albo sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby strony czynności bankowej zawartej z bankiem. Stroną czynności bankowej zawartej z bankiem niekoniecznie musi być jednak „konsument" (może być to np. przedsiębiorca prowadzący działalność 1-osobową) bądź „kredytobiorca" (czynności bankowe nie ograniczają się przecież wyłącznie do udzielania kredytów). Przewidziany przez projektodawców skutek byłby natomiast rezultatem wejścia w życie art. 3 projektowanej ustawy zmieniającej. Przywołane fragmenty uzasadnienia, pokazują, że o ile projektodawcy obszernie wykazali zasadność wprowadzenia odrębnych uregulowań odnoszących się do właściwości sądów w sprawach o roszczenia z zakresu sankcji kredytu darmowego (art. 3 ustawy nowelizującej), o tyle w uzasadnieniu nie wskazano w sposób wyczerpujący argumentów *explicite* odnoszących się do potrzeby zmiany samego art. 37(2)KPC i przewidywanych skutków tej zmiany.	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
19.	Rzecznik Finansowy	Uwagi do uzasadnienia projektu ustawy i OSR w zakresie art. 2 projektu ustawy	Rzecznik Finansowy do decyzji projektodawcy pozostawia zasadność uzupełnienia uzasadnienia do projektu ustawy oraz OSR o dane statystyczne dotyczące sporów sądowych w sprawach ubezpieczeniowych, w tym: a) o ile wzrosła liczba powództw w sprawach ubezpieczeniowych; b) jaki jest rozkład spraw pomiędzy sądami w poszczególnych apelacjach lub w obszarach właściwości sądów okręgowych; c) jaka liczba spraw ubezpieczeniowych jest kierowana do sądów właściwości ogólnej, a jaka według właściwości przemiennej; d) ile ze spraw ubezpieczeniowych z art. 10 u.d.u.r. to sprawy z powództw cesjonariuszy, którzy nabyli wierzytelność dla celów związanych z prowadzoną z działalnością gospodarczą; e) jaka liczba z tych spraw to spory, które dotyczą ubezpieczeń z działu I grupy 3 załącznika do u.d.u.r. Oczywiście jeżeli jest to możliwe. Ponadto, warto rozważyć zasadność uzupełnienia uzasadnienia i OSR o ewentualne prognozy, które wskazywać mogą na wzrost spraw w sądach według miejsca siedziby ubezpieczycieli. W opinii Rzecznika Finansowego, w OSR nie opisano istotnej kwestii, tj. możliwego wpływu nowej regulacji	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			na wzrost kosztów obsługi prawnej po stronie ubezpieczycieli. Jeśli w wyniku przekierowania spraw sądowych do sądów spoza dużych aglomeracji koszty obsługi prawnej po stronie zakładów ubezpieczeń wzrosną, będzie miało to przełożenie na wysokość składki ubezpieczeniowej. Kwestię tę należy również zbadać przed podjęciem dalszej decyzji co do potrzeby regulacji. Jeśli zaś chodzi o argumenty wskazane w uzasadnieniu i OSR, to między innymi zostało wskazane, że: „ilość biegłych sądowych we właściwości sądu właściwości ogólnej jest ograniczona, co prowadzi do przedłużania tych spraw.” Zasygnalizować jednak należy, że w OSR nie przedstawiono żadnych badań w jaki sposób potencjalne „przesunięcie” spraw ubezpieczeniowych do sądów spoza dużych aglomeracji wpłynie na czas rozpatrywania spraw. Trzeba zauważyć, że na listach sądów okręgowych spoza dużych aglomeracji liczba biegłych także jest ograniczona, a w niektórych specjalnościach nie ma żadnych biegłych sądowych. Do decyzji projektodawcy należy zatem pozostawi to, czy w OSR nie należałoby zbadać w jaki sposób może to wpłynąć na czas rozpatrywania spraw w sądach spoza dużych aglomeracji. W uzasadnieniu do projektu ustawy i OSR wskazano, że „wedle danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) w dzielnicach Warszawy Wola i Bemowo, w ciągu 10 lat odnotowano wzrost 18% liczby	

OPINIOWANIE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			przedsiębiorców zarejestrowanych w sekcji przedsiębiorców w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa z 2 335 do 2 765, co stanowi przyrost biorąc pod uwagę skalę działalności banków i ubezpieczycieli oraz związaną z tym liczbę roszczeń". Wydaję się jednak, że wzrost liczby przedsiębiorstw zarejestrowanych w dzielnicy Warszawy Wola i Bemowo jest bez związku z obciążeniem pozwami sądu miejsca siedziby ubezpieczyciela. Jeżeli powód decyduje się wnieść pozew przeciwko ubezpieczycielowi przed sąd właściwości ogólnej (miejsca siedziby ubezpieczyciela), miejsce siedziby pozwanego nie ma dla właściwości sądu żadnego znaczenia. Ponadto, kod PKD działalności gospodarczej ma charakter deklaratoryjny. Do rozważenia pozostawić należy sformułowanie innej argumentacji. W zakresie uzasadnienia do projektu ustawy korekcji wymaga również data wejścia w życie art. 34a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. W uzasadnieniu zostało wskazane, że przepis ten został wprowadzony z dniem 24 stycznia 2006 r. (por. uzasadnienie do projektu ustawy, str. 12). Art. 34a powołanej ustawy został wprowadzony ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. poz. 1691) i wszedł w życie z dniem 24 stycznia 2016 r.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
Zestawienie nieuwzględnionych uwag zgłoszonych w ramach opiniowania do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej [obecny tytuł: ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego] (UD383) (projekt w wersji z dnia 3 kwietnia 2026 r. opublikowanej na BIP RCL)				
1.	Sąd Rejonowy dla Krakowa-Podgórza w Krakowie	Uwaga ogólna do art. 1 pkt 1, art. 2 pkt 1.	Proponowane rozwiązania zmierzające do dekoncentracji wpływu spraw w sądach wielkomiejskich o roszczenia wynikające ze złożenia przez konsumenta oświadczenia o skorzystaniu z tzw. sankcji kredytu darmowego oraz z umów tzw. polisolokat skutkujące rozproszeniem spraw do różnych sądów w Polsce i równomiernym ich obciążeniem, służy w efekcie usprawnieniu większych sądów, co jednak w przypadku Krakowa , będącego ośrodkiem nie największym, lecz znacznie obciążonym może nie przekładać się realnie na osiągnięcie celu w postaci przyspieszenia postępowań sądowych.	**Uwaga nieuwzględniona** Celem projektu jest równomierne rozłożenie spraw w różnych sądach w całej Polsce.
2.	Sąd Rejonowy w Brzesku	Uwaga ogólna	Projektowane zmiany wpłyną na znaczy wzrost spraw w sądach rejonowych w Polsce powiatowej, co nie idzie w parze z zasobami kadrowymi.	**Uwaga nieuwzględniona** Celem projektu jest równomierne rozłożenie spraw w różnych sądach w całej Polsce.
3.	Sąd Rejonowy w Łasku	Art. 1 pkt 1	Treść art. 372 § 1 k.p.c. jest co najmniej z dwóch powodów wadliwa. 1) Po pierwsze - projektodawca pozostawia szerokie pole do interpretacji pojęcia „miejsca zamieszkania albo siedziby strony czynności bankowej". Z treści tej projektowanej normy nie wynika jednoznacznie, czy chodzi o miejsce zamieszkania strony czynności bankowej w dacie wnoszenia pozwu, czy w dacie dokonywania tej czynności. Poza tym w przypadku cesji wierzytelności możliwa jest zmiana tego miejsca	**Uwaga nieuwzględniona** Strona powinna podać adres zamieszkania aktualny w dacie wytoczenia powództwa, zmiana adresu zamieszkania pomiędzy zawarciem umowy, a wytoczeniem powództwa nie wpływa na jej status „*strony czynności bankowej*”.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			pomiędzy zawarciem umowy przelewu, a wytoczeniem powództwa - co w praktyce może istotnie utrudnić weryfikację prawdziwości twierdzeń strony powodowej co do aktualnego miejsca zamieszkania strony czynności bankowej. 2) Po drugie za czynność bankową można także, przy takim brzmieniu przepisu, traktować złożenie oświadczenia w trybie art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim jako czynność bankową, co otwiera szeroką drogę do nadużywania tego przepisu i w dalszym ciągu powoływania się na siedzibę podmiotu skupującego wierzytelności z tego tytułu. Sugeruję zatem, aby jako podstawę określenia właściwości przemiennej sądu w oparciu o treść art. 37(2) § 1 k.p.c, co najmniej w przypadku przelewu wierzytelności, określać podług adresu strony czynności bankowej wskazanego w zawartej umowie, z której wywodzone są roszczenia pozwu. Tak określona podstawa właściwości uniemożliwi instrumentalne wykorzystywanie przepisów dotyczących właściwości przez celowe wskazywanie rzekomo aktualnego adresu zamieszkania, który uzasadniałby właściwość sądu, przed którym, z różnych powodów, strona powodowa powództwo chciałaby wytoczyć. Jest to przy tym kryterium obiektywne, pewne i pozbawione możliwości ingerencji przez strony zainteresowane poddaniem rozstrzygnięcia pod osąd danego sądu. Ewentualnie w przypadku niepodzielenia ww. argumentów zasadnym wydaje się doprecyzowanie jakie miejsce zamieszkania determinuje właściwość sądu - czy to z daty dokonywania czynności, czy z daty zawierania umowy przelewu (w przypadku cesji) czy z daty wniesienia pozwu. W tym ostatnim przypadku należy jednak przewidzieć mechanizm weryfikacji przez sąd prawdziwości twierdzeń strony powodowej co	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			do podstawy właściwości, albowiem z racji niewystępowania strony czynności bankowej w procesie nie będzie możliwości ustalenia, czy nie doszło do manipulacji adresem zamieszkania w sposób sprzeczny z ideą stojącą za projektowaną zmianą. Tym bardziej zatem proponuję oparcie przedmiotowej właściwości na adresie wskazanym w treści czynności bankowej (w zdecydowanej większości przypadków umowy). Proponuję również zastąpienie sformułowania „czynności bankowej" pojęciem „umowy zawartej z bankiem w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej". Takie brzmienie przepisu wyeliminuje wątpliwości co do możliwości powoływania się przez podmioty skupujące wierzytelności z tzw. sankcji darmowego kredytu na właściwość determinowaną swoją siedzibą (często fikcyjną) oraz dokonaniem czynności bankowej w postaci złożenia oświadczenia w trybie art. 45 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Wskazuję przy tym, że Kodeks postępowania cywilnego nie zawiera definicji pojęcia „czynności bankowej". Definicję legalną tego sformułowania zawiera art. 5 ustawy Prawo bankowe. Jest to jednak definicja autonomiczna, mająca zastosowanie wprost jedynie na gruncie tejże ustawy. Na potrzeby procedury cywilnej definicja ta może mieć znaczenie pomocnicze, aczkolwiek zakres odwoływania się do desygnatów tego pojęcia może budzić wątpliwości.	
4.	Sąd Rejonowy dla Warszawy-	Propozycja dodania przepisu	Pozytywnie oceniane są proponowane zmiany z tą jednak uwagą, że do pełnej realizacji zakładanego celu projektowanej ustawy polegającego na wyrównaniu obciążania sądów w skali całego kraju i odciążenia	**Uwaga nieuwzględniona** Proponowana zmiana mogłaby doprowadzić do większego paraliżu i opóźnień w rozpoznawanych dotychczas sprawach – sprawy, które

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
	Woli w Warszawie	przejścioweg o	sądów w Warszawie konieczne jest zawarcie odrębnego przepisu przejściowego o przykładowym brzmieniu: „*W sprawach, o których mowa art. 2 i art. 3, wszczętych i niezakończonych w pierwszej instancji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą*." Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy już przepis art. 37(2) k.p.c. dodany ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw miał na celu odciążenie sądów w największych miastach, przede wszystkim w Warszawie, i zapewnienie konsumentom równego dostępu do sądu bez względu na miejsce zamieszkania strony. Argumentowano, że kierowanie spraw do sądów „wielkomiejskich" prowadzi do ich przeciążenia i pozbawienia osób zamieszkujących we właściwości tych sądów równego prawa do sądu. Wskazano na konieczność zrównoważenia obciążenia sądów „wielkomiejskich" i „prowincjonalnych". Cel powyższy nie został osiągnięty powyższą ustawą z 2019 r., o czym świadczy stale rosnący wpływ spraw przeciwko bankom i ubezpieczycielom. W związku z tym, że problem ten był dostrzegany już w 2019 r. i wobec niepełnej regulacji przepisów o właściwości sądów nie został rozwiązany, celowe jest zawarcie przepisu pozwalającego na przekazanie z sądów „wielkomiejskich" do sądów „prowincjonalnych" spraw, które w zamyśle ustawodawcy już w 2019 r. powinny trafiać równomiernie do wszystkich sądów w kraju. Mając na uwadze, że w uzasadnieniu projektu trafnie oszacowano, że w tut. Sądzie w tym roku znajdzie się ok. 10.000 spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego, w większości przekazanych z Sądu Rejonowego Poznań Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu,	wpłynęły do sądów właściwych i są przez nie rozpoznawane powinny być rozpoznane do końca.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			zaś sądów rejonowych w Polsce jest 319, to podział tych spraw na cały kraj skutkowałby tym, że statystycznie do każdego z sądów trafiłoby z tut. sądu nieco ponad 30 spraw, co w skali danego sądu jest obiektywnie niewielką ilością, a odciążyłoby znacząco nie tylko tut. sąd, ale i SO w Warszawie w związku z wnoszonymi apelacjami w tych sprawach, na co również słusznie zwrócono uwagę w uzasadnieniu projektu. Proponowana zmiana nie będzie więc obciążeniem dla innych sądów w kraju, ale faktycznym rozwiązaniem problemu zdiagnozowanego już w 2019 r. i dotychczas nierozwiązanego. Wydaje się, że cała regulacja przewidziana w art. 3, z uwagi na jej zakres czasowy, ma charakter interwencyjny związany z ogromnym obciążeniem sądów w Warszawie i dla pełnej realizacji wyrównania obciążenia sądów „wielkomiejskich" i „prowincjonalnych" wydaje się konieczne uwzględnienie proponowanych zmian. Doprowadzi to do natychmiastowego znacznego odciążenia sądów „wielkomiejskich" i przyśpieszenia prowadzonych w nich postępowań bez odczuwalnego wzrostu obciążenia sądów „prowincjonalnych". Na koniec należy wyraźnie podkreślić, że w związku z najnowszym wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 23 kwietnia 2024 r. w sprawie C-744/24 należy spodziewać się natychmiastowego wpływu jeszcze większej liczby spraw z związanych z sankcją kredytu darmowego co przemawia nie tylko za koniecznością pilnego procedowania niniejszej ustawy, ale również uwzględnienie proponowanego przepisu przejściowego zrywającego wyjątkowo z określoną w art. 15 § 1 k.p.c. zasadą perpetuatio fori. Przemawiają za tym nadzwyczajne okoliczności związane ze skalą problemu.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Podzielając argumentację zawartą z uzasadnieniu projektu ustawy dotyczącą obciążenia sędziów w związku z wpływem spraw dotyczących sankcji kredytu darmowego uzupełniająco wskazuję, że z informacji o ruchu spraw za lata 2024-2025 wynika, że w 2025r. względem 2024 r. miał miejsce w pionie cywilnym tut. sądu wzrost liczby sporządzonych uzasadnień aż o 48% z 2131 do 3154, co jest wartością gigantyczną.	
5.	Sąd Okręgowy w Warszawie	Uwaga ogólna	Zmiana k.p.c. nie uwzględnia potrzeby zmiany właściwości w sprawach ze sporów budowlanych - wyjątkowo mocno oczekiwanej przez przedsiębiorców realizujących inwestycje w całym kraju i sędziów orzekających w sprawach z zakresu robót budowlanych Wydziały procesowe gospodarcze SO w Warszawie są wyłącznie właściwe w sprawach z umów o roboty budowlane i robót z nimi związanych z całego obszaru właściwości SO w Warszawie. Obszar ten obejmuje siedzibę największych w Polsce podmiotów sektora publicznego realizujących inwestycje budowlane na terenie całego kraju. Efektem tego jest konieczność rozpoznawania spraw, których stroną jest Skarb Państwa -Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, szeroko rozumiane spółki kolejowe i inne podmioty sektora publicznego, a przedmiot inwestycji nie jest związany w żaden sposób z siedzibą SO w Warszawie ani interesem lokalnej społeczności (lokalną inwestycją), lecz z siedzibą zamawiającego inwestora, w związku z narzucaną przez niego w umowie klauzulą prorogacyjną. Wobec nagromadzenia tego rodzaju spraw w trzech wydziałach procesowych pionu gospodarczego SO w Warszawie referaty sędziów w znacznej części obejmują sprawy z zakresu robót budowlanych. Sprawy te są długotrwałe, wielotomowe i skomplikowane. Równomierne rozłożenie tego rodzaju	**Uwaga nieuwzględniona. Uwaga wychodzi poza przedłożenie.** Propozycja zgłoszona w niniejszej uwadze wymaga dodatkowej, wnikliwej analizy, w tym danych statystycznych, sytuacji kadrowej, przede wszystkich zaś oceny wpływu zaproponowanej zmiany na pozostałe sądy w kraju. Nadto, na dalszym etapie prac legislacyjnych wymagałaby rozpatrzenia przez KWRiST, co z kolei nie jest wymogiem wobec zmian obecnie objętych projektem. Z tych też względów wprowadzenie postulowanej zmiany zostanie poddane analizie i zrealizowane ewentualnie w ramach kolejnego projektu zmian k.p.c.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			spraw na obszarze kraju spowoduje, że wszystkie będą rozpoznawane w podobnym terminie bez szkody dla spraw, w których uczestnikami są inne podmioty procesu budowlanego i nadto będą rozpoznawane lokalnie, tak jak realizowana inwestycja. Spraw te bardzo obciążają jeden sąd okręgowy w Polsce, na koniec roku 2025 pozostałość w sprawach o roboty budowlane wynosiła 1715 spraw, a w roku 2025 wpłynęło do wydziałów procesowych pionu gospodarczego SO w Warszawie 705 takich spraw.	
6.	Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu	Art. 1 pkt 2, Art. 3 ust. 2 (uwaga ogólna)	Norma ta została już w orzecznictwie powszechnie zaakceptowana i jest stosowana. Ale umieszczenie jej – w przepisach regulujących jedynie pojedyncze przypadki właściwości przemiennej / wyłącznej jest naruszeniem zasad prawidłowej techniki legislacyjnej - rodzi bowiem wątpliwości co do jej zastosowania w innych przypadkach – możliwa jest bowiem argumentacja *a contrario*, iż w pozostałych przypadkach, czy to właściwości przemiennej czy właściwości wyłącznej, norma ta nie obowiązuje, skoro brak jest szczególnego przepisu wprowadzającego ją dla poszczególnego przypadku. Przepis o brzmieniu „Przelew wierzytelności nie wpływa na właściwość sądu.” powinien się znaleźć w Księdze pierwszej tytule I Dziale I Rozdziale 2 Oddziale 4 k.p.c. [np. jako art. 43(1) lub art. 46(1) k.p.c.] i wówczas norma ta znajdowałaby zastosowanie do wszystkich przypadków przelewu wierzytelności, bez konieczności szczegółowego regulowania tej kwestii dla poszczególnych przypadków właściwości przemiennej/wyłącznej, niezależnie od tego, czy są one regulowane przepisami k.p.c. czy ustaw szczególnych.	**Uwaga nieuwzględniona** Po analizie przepisów dot. właściwości przemiennej kwestia zmiany właściwości związanej z przelewem wierzytelności nie ma zastosowania do innych przypadków, tym samym nie ma potrzeby konstruowania przepisu ogólnego w tym zakresie.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
7.	Rzecznik Finansowy	Art. 1	Rzecznik Finansowy rozumie racje przemawiające za wprowadzeniem ograniczeń w korzystaniu z uprawnienia przewidzianego w art. 37(2) KPC przez podmioty profesjonalne nabywające wierzytelności związane z roszczeniami wynikającymi z czynności bankowych. Faktycznie nie ma dostatecznego aksjologicznego uzasadnienia dla zagwarantowania profesjonalnym firmom możliwości wytaczania powództwa przed sądem właściwym dla miejsca ich siedziby (a nie – tak jak proponują projektodawcy – siedziby lub miejsca zamieszkania cedenta będącego stroną czynności bankowej). Jednocześnie Rzecznik Finansowy odnotowuje, że proponowana zmiana art. 37(2) KPC wykracza ponad deklarowany cel projektodawców. Ujęta w projekcie treść przepisu art. 37(2) § 1 KPC może bowiem ograniczać możliwość wytaczania powództwa przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby powoda nie tylko w przypadku, w którym powodem jest firma skupująca wierzytelności, ale także w sytuacji, gdy powodem jest osoba, która nabyła odpowiednią wierzytelność w drodze dziedziczenia. W świetle projektowanego art. 37(2) § 1 KPC powództwo można byłoby wytaczać na zasadach właściwości przemiennej przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby strony czynności bankowej zawartej m.in. z bankiem. Nie jest przy tym jasne, czy podmiot, który nabędzie wierzytelność w drodze dziedziczenia (a nie w drodze przelewu wierzytelności) będzie mógł zostać uznany za „stronę	**Uwaga nieuwzględniona** W sytuacji nabycia wierzytelności w drodze dziedziczenia, spadkobierca wchodzi w prawa i obowiązku spadkodawcy, należy zauważyć, że nabycie spadku przez spadkobiercę następuje na skutek dziedziczenia, do którego dochodzi *ex lege* w chwili otwarcia spadku, niezależnie od świadomości spadkobierców, w tej sytuacji to spadkobierca będzie uznawany za „stronę czynności bankowej”, tym samym chcąc dochodzić roszczeń w myśl projektowanego art. 37(2) par. 1 k.p.c., będzie miał on możliwość wytoczenia powództwa przed sądem właściwym dla miejsca swojego zamieszkania jako strony czynności bankowej. Należy wskazać, że nabycie wierzytelności w drodze dziedziczenia ma innych charakter niż w przypadku cesji wierzytelności, gdyż ta następuje na podstawie umowy, ponadto cel projektowanych zmian należy odczytywać z uwzględnieniem problemu jaki ma zostać rozwiązany proponowanymi zmianami, tj. dekoncentracji spraw w sądach wielkomiejskich w związku m.in. ze skupowaniem wierzytelności przez profesjonalne podmioty mające swoje siedziby w dużych aglomeracjach. Ponadto zmiany art. 37(2) k.p.c. w kształcie zaproponowanym przez Rzecznika mogą w praktyce rodzić szereg problemów związanych jego stosowaniem ze względu na brak ich przejrzystości danych przepisów i wysoki stopień skomplikowania.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			czynności bankowej zawartej z bankiem". Z uwagi na okoliczność, że projektowane przepisy nie dają jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy pojęcie „strony czynności bankowej zawartej z bankiem" odnosi się również do spadkobiercy, istnieje zagrożenie, że kwestia ta będzie różnie rozstrzygana przez różne sądy, co może być przyczyną sporów o właściwość. Może to paradoksalnie – wbrew intencji projektodawców – prowadzić do wydłużenia postępowań sądowych. Rzecznik Finansowy proponuje zatem poprawkę, która różnicuje zasady ustalania właściwości sądów w przypadkach wytaczania powództwa o roszczenia wynikające z czynności bankowej. Odrębne zasady ustalania sądu miejscowo właściwego dotyczyłyby przypadku, w którym doszłoby do przelewu wierzytelności. Proponowane przez Rzecznika Finansowego dodawane przepisy nie zmieniałyby reguły ogólnej wynikającej z aktualnie obowiązującego brzmienia art. 37(2) § 1 KPC. Dodane zostałyby kolejne §1a-1c odnoszące się do ustalenia sądu miejscowo właściwego w przypadku przelewu wierzytelności związanej z roszczeniem wynikającym z czynności bankowej. Proponowaną treść art. 37(2) KPC Rzecznik Finansowy przedstawia w prawej kolumnie tabeli.	
8.	Rzecznik Finansowy	Art. 3	Rzecznik Finansowy rozumie przedstawione w uzasadnieniu projektowanej ustawy argumenty przemawiające za koniecznością odciążenia sądów zlokalizowanych w największych miastach nadmiernym wpływem spraw o roszczenia związane ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego.	**Uwaga częściowo nieuwzględniona** (obecny art. 2 projektu) Uwaga uwzględniona w zakresie zastąpienia wyrazów: „bankowi, innej jednostce (…)", wyrazami „przeciwko kredytodawcy w rozumieniu tej ustawy" [tj. ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim], lub jego następcom prawnym.". Odnosząc się do argumentu dot. właściwości przemiennej gwarantowanej konsumentom w art. 458(14) k.p.c., należy wskazać, że zgodnie z

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Rzecznik Finansowy dostrzega zatem konieczność wprowadzenia rozwiązań, które zagwarantują wykonywanie prawa do rozpoznawania spraw cywilnych w rozsądnym terminie, bez nieuzasadnionej zwłoki, a więc prawa wynikającego zarówno z Konstytucji RP (art. 45), jak i wiążących Polskę aktów prawa międzynarodowego (art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka). Z drugiej strony, należy też zauważyć, że stosunkowo niedawno, tj. z dniem 1 lipca 2023 r. weszła w życie obszerna nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego. W jej wyniku do KPC wprowadzono m.in. art. 458(14) KPC gwarantujący konsumentom możliwość wytaczania powództwa na zasadzie właściwości przemiennej (tj. albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania konsumenta albo przed sąd ustalony według zasad właściwości ogólnej). Należy zatem odnotować, że proponowana zmiana odnosząca się do zasad wytaczania powództwa w sprawach z zakresu sankcji kredytu darmowego w pewnym stopniu ograniczy możliwości procesowe konsumentów w zakresie wyboru sądu (w porównaniu ze standardem wynikającym z art. 458(14) KPC). Warto zatem rozważyć, czy celu, jakim jest zminimalizowanie problemu przewlekłości postępowań w sądach zlokalizowanych w największych aglomeracjach miejskich nie można osiągnąć za pomocą metod alternatywnych od ingerencji legislacyjnej. Proponowaną zmianę przepisów KPC należy zatem uznać za zasadną jedynie przy przyjęciu założenia, że problemu przeciążenia sądów nie można rozwiązać przy pomocy środków natury administracyjno-organizacyjnej.	projektem ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (UD261) art. 458(14) ma zostać uchylony – tak jak całe postępowanie odrębne w sprawach z udziałem konsumentów, przepis ten ma zostać przeniesiony do art. 33(1) k.p.c. – należy jednak podkreślić, że projektowany art. 3 będzie miał charakter epizodyczny i będzie obowiązywał przez okres 5 lat, tak aby zgodnie z celem projektu ustawy sprawnie odciążyć sądy w największych aglomeracjach, ponadto projektowany art. 3 będzie miał charakter *lex specialis* w stosunku do ww. przepisów k.p.c. Ponadto proponowana zmiana jest korzystana konsumentów, gdyż stwarza szansę dla nich szybszego rozpoznania sprawy – przemawia za tym również kwestia wyważenia interesów pomiędzy możliwością zagwarantowania konsumentom wyboru sądu w ramach właściwości przemiennej, a celem ustawy jakim jest odciążenie najbardziej obciążonych sądów.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Jeżeli w wyniku przeprowadzonych w oparciu o kompletne dane analiz, wynikałoby, że jedyną możliwością ograniczenia przeciążenia największych w Polsce sądów jest wprowadzenie przepisu epizodycznego proponowanego w art. 3 ustawy nowelizującej, to w takim wypadku Rzecznik Finansowy wskazuje, że sama jego treść wymaga doprecyzowania. W tym kontekście należy wyjaśnić, że spory odnoszące się do roszczeń związanych ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego rozstrzygane są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362, dalej: u.k.k.). Oświadczenie, o którym mowa w art. 45 u.k.k. składa się „kredytodawcy". Pojęcie kredytodawcy zostało zaś zdefiniowane w art. 5 pkt 2 u.k.k. Tym samym spory odnoszące się do roszczeń związanych ze złożeniem oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego prowadzone są między konsumentem (będącym stroną umowy kredytu konsumenckiego) a kredytodawcą w rozumieniu art. 5 pkt 2 u.k.k. Zasadne jest zatem, aby przepis, który dotyczy właściwości sądów w sprawach sporów między konsumentem a kredytodawcą wskazywał na możliwość wytoczenia powództwa przeciwko „kredytodawcy w rozumieniu u.k.k.", a nie przeciwko (tak jak w projektowanym przepisie) wyliczonym podmiotom, które potencjalnie mogą być kredytodawcami w rozumieniu u.k.k.	

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			Mając na uwadze powyższe, Rzecznik Finansowy proponuje poprawkę doprecyzowującą treść art. 3 projektowanej ustawy w brzmieniu: W Art. 3 ust. 1 przyjmuje brzmienie: „*1. W okresie 5 lat od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu powództwo konsumenta o roszczenie związane ze złożeniem oświadczenia, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2025 r. poz. 1362), przeciwko kredytodawcy w rozumieniu ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, lub jego następcy prawnemu wytacza się przed sąd, w którego okręgu konsument ma miejsce zamieszkania. Jeżeli konsument nie ma miejsca zamieszkania w Polsce, powództwo wytacza się według ostatniego miejsca jego zamieszkania w Polsce*.”	
9.	Rzecznik Finansowy	Uzasadnienie projektu	Projektowane uzasadnienie w zakresie, w jakim dotyczy projektowanej zmiany art. 37(2) KPC wymaga doprecyzowania i zarazem rozbudowania. Wskazano w nim (str. 5), że: „wprowadzenie proponowanych zmian w art. 37(2) k.p.c. pozwoli na ograniczenie wpływu do sądów, zlokalizowanych w dużych aglomeracjach, w których swoje siedziby mają największe banki, spraw związanych m.in. z skorzystaniem przez konsumenta z sankcji kredytu darmowego, szczególnie w sytuacji, gdy dochodzi do cesji wierzytelności na rzecz osoby prawnej”. Cytowane uzasadnienie nie odnosi się jednak do projektowanego art. 37(2) KPC, gdyż do ustalenia właściwości sądów w sprawach roszczeń wynikających ze złożenia oświadczenia o skorzystaniu z sankcji kredytu darmowego zastosowanie znalazłby art. 3	**Uwaga nieuwzględniona** Uzasadnienie nie wymaga ani doprecyzowania ani rozbudowania w odniesieniu do projektowanej zmiany art. 37(2) § 1 k.p.c. Należy bowiem wskazać, że po upływie 5 lat przepis epizodyczny (art. 2) przestanie obowiązywać, a do spraw związanych ze skorzystaniem przez konsumenta z sankcji kredytu darmowego zastosowanie znajdzie projektowany art. 37(2) k.p.c. Co więcej w uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że przepis ten znajdzie zastosowanie między innymi do spraw związanych ze skorzystaniem przez konsumenta z sankcji kredytu darmowego, tym samym nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, jakoby treść uzasadnienia świadczyła o ograniczeniu zakresu zastosowania art. 37(2) § 1 k.p.c. wyłączenie do tego rodzaju spraw. Odnosząc się natomiast do uwagi dotyczącej sądu właściwego zgodnie z treścią projektowanego art. 37(2) § 1 k.p.c. należy wskazać, że projektodawca w uzasadnieniu ograniczył się wyłączenie do wskazania

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			projektowanej ustawy (a nie jej art. 1 zmieniający art. 37(2)KPC). Co więcej, sam w sobie art. 37(2) KPC nie wyklucza możliwości złożenia powództwa zgodnie z właściwością ogólną do sądu właściwego dla siedziby pozwanego (a więc do sądu zlokalizowanego „w dużej aglomeracji, w której siedzibę mają największe banki"). Wydaje się zatem, że dla uzasadnienia projektowanego art. 37(2) KPC w przedstawione zostały argumenty dotyczące art. 3 projektowanej ustawy nowelizującej. W uzasadnieniu wskazano również (str. 5), że wprowadzenie zmiany art. 37(2) KPC spowoduje, że „sądem właściwym, mimo przelewu wierzytelności, będzie sąd konsumenta-kredytobiorcy". Jednakże w świetle projektowanego art. 37(2) KPC sądem właściwym będzie według wyboru powoda albo sąd ustalony według właściwości ogólnej albo sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby strony czynności bankowej zawartej z bankiem. Stroną czynności bankowej zawartej z bankiem niekoniecznie musi być jednak „konsument" (może być to np. przedsiębiorca prowadzący działalność 1-osobową) bądź „kredytobiorca" (czynności bankowe nie ograniczają się przecież wyłącznie do udzielania kredytów). Przewidziany przez projektodawców skutek byłby natomiast rezultatem wejścia w życie art. 3 projektowanej ustawy zmieniającej. Przywołane fragmenty uzasadnienia, pokazują, że o ile projektodawcy obszernie wykazali zasadność wprowadzenia odrębnych uregulowań odnoszących się do właściwości sądów w sprawach o roszczenia z zakresu sankcji kredytu darmowego (art. 3 ustawy nowelizującej), o tyle w uzasadnieniu nie wskazano w sposób wyczerpujący argumentów *explicite*	zmian w zakresie właściwości miejscowej, jakie będą wynikały z projektowanej zmiany art. 37(2) § 1 k.p.c. Kształt projektowanych przepisów świadczy o ich powiązaniu, co zostało odzwierciedlone w treści uzasadnienia.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR	Treść uwagi/propozycja przepisu	Stanowisko MS
			odnoszących się do potrzeby zmiany samego art. 37(2)KPC i przewidywanych skutków tej zmiany.	

KONSULTACJE PUBLICZNE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
Uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (UD383) (projekt z dnia 3 kwietnia 2026 r.)				
1.	Związek Banków Polskich	Art. 1 pkt 1 (art. 37^2 § 1 KPC)	Proponujemy dodatkową zmianę przepisu 37(2) § 1 KPC, tak aby z przewidzianej w nim właściwości przemiennej mogli korzystać wyłącznie konsumenci. O takie brzmienie przepisu ZBP wnosił już na etapie jego uchwalania (tzw. duża nowelizacja KPC z 2019 r.). Uprawnienie możliwości stosowania właściwości przemiennej jako wyjątek od ogólnych zasad wyznaczania właściwości miejscowej powinno być przewidziane wyłącznie dla konsumentów. Przyznanie takich samych uprawnień profesjonalnym uczestnikom obrotu jest nieuzasadnione, w szczególności w sytuacji, gdy klientami banków są duże podmioty gospodarcze.	**Uwaga nieuwzględniona.** Art. 37(2) § 1 k.p.c. został wprowadzony *ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.). Od początku swojego obowiązywania przepis ten nie ograniczał kręgu podmiotów po stronie powodowej wyłącznie do konsumentów. Brak jest wystarczających podstaw do ograniczenia zakresu podmiotowego projektowanej regulacji zgodnie z intencją zgłaszającego uwagę. Wyłączenie przedsiębiorców z zakresu zastosowania przepisu byłoby sprzeczne z celem projektowanej regulacji, jakim jest usprawnienie rozpoznawania spraw wynikających z czynności bankowych.
2.	Związek Banków Polskich	Uwaga dodatkowa – potrzeba przepisu przejściowego	Zgodnie z art. 4 Projektu, ustawa wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia. Pojawia się pytanie, czy w Projekcie nie należy przewidzieć odpowiednich przepisów przejściowych, w szczególności jednoznaczne potwierdzenie, że nowe przepisy stosuje się w sytuacji, gdy przed dniem wejścia w życie ustawy doszło do przelewu wierzytelności, ale jeszcze nie wytoczono powództwa.	**Uwaga nieuwzględniona.** Nie ma potrzeby wprowadzania odrębnych przepisów przejściowych w tym zakresie. W opisanej sytuacji decydujące znaczenie ma moment wszczęcia postępowania, a nie chwila dokonania przelewu wierzytelności. W konsekwencji nowe przepisy będą miały zastosowanie do postępowań wszczętych po dniu wejścia w życie ustawy, niezależnie od tego, kiedy nastąpił przelew wierzytelności.
3.	Związek Banków Polskich	Uwaga dodatkowa –	Proponuje się zmianę w art. 1119 k.p.c. i rozszerzenie instytucji tzw. kaucji aktorycznej do powództw podmiotów z siedzibą w RP, które profesjonalnie zajmują się skupowaniem roszczeń od konsumentów.	**Uwaga wychodzi poza przedłożenie.**

KONSULTACJE PUBLICZNE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
		art. 1119 KPC	Coraz częstsze upadłości, postępowania układowe i egzekucyjne prowadzą do wniosku, że model biznesowych tych podmiotów wiąże się z dużym ryzykiem niewypłacalności a ich struktura kapitałowa często zbudowana jest z istotnym komponentem pożyczek lub innych wierzytelności udziałowców. W efekcie u niektórych z tych podmiotów, bieżące środki na działalność obejmują w przeważającym zakresie głównie wierzytelności nabyte za rażąco niskie wynagrodzenie od konsumentów. Przy dużych portfelach spraw takich podmiotów, zwiększa się ryzyko prawne banków niemożliwości zaspokojenia roszczeń o zwrot kosztów sądowych.	
4.	Związek Banków Polskich	Uwaga dodatkowa - zmiana w art. 13a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych	Celem tej propozycji jest uchylenie preferencji finansowej i wyrównanie zasad ponoszenia kosztów procesów oraz zwiększenie wpływów fiskalnych z tytułu opłat sądowych od podmiotów, które profesjonalnie zajmują skupowaniem roszczeń od konsumentów.	**Uwaga wychodzi poza przedłożenie.**
5.	Polska Izba Ubezpieczeń	Art. 2 (art. 10 ust. 1 u.d.u.r.)	Ujęcie w art. 10 ust. 1 u.d.u.r. oraz analogicznie 10 ust. 2 u.d.u.r. również sądu właściwego wg miejsca zamieszkania albo siedziby ubezpieczającego. Zmiana ta wskazana jest w szczególności z uwagi na specyfikę niektórych produktów ubezpieczeniowych, m.in. ubezpieczeń należności handlowych czy umów ubezpieczenia na życie i dożycie (endowment). W przypadku umów ubezpieczenia na życie i dożycie (endowment), uprawnionym do wartości wykupu jest ubezpieczający (który jest najczęściej osobą fizyczną),	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**

KONSULTACJE PUBLICZNE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			a nie ubezpieczony. Ubezpieczający jest również stroną umowy ubezpieczenia, zobowiązaną do opłacania składki. Zmiana powodować może ograniczenie praw strony umowy ubezpieczenia, w tym uprawnionej do części świadczeń z jej tytułu. Ponadto, pozostawienie brzmienia proponowanego przez projektodawcę może powodować problemy z ustaleniem właściwości sądu, np. sąd właściwy dla miejsca zaistnienia zdarzenia powodującego szkodę w przypadku ubezpieczeń należności handlowych.	
6.	Polska Izba Ubezpieczeń	Art. 2 (art. 10 ust. 2 u.d.u.r.)	Doprecyzowanie brzmienia art. 10 ust. 2 u.d.u.r. poprzez ujęcie odniesienia do rodzaju roszczeń. Zaproponowane brzmienie art. 10 ust. 2 u.d.u.r. ma na celu uniknięcie wątpliwości w kwestii zakresu możliwych roszczeń oraz stanowi odzwierciedlenie obecnego brzmienia przepisów poprzez powielenie tego samego odniesienia w art. 10 ust. 1 i 2 u.d.u.r.	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**
7.	Polska Izba Ubezpieczeń	Art. 4	Proponowany *vacatio legis* jest zbyt krótki. Należy mieć na uwadze, iż informacja o właściwości sądu umieszczana jest w ogólnych warunkach ubezpieczenia oraz w wielu formularzach lub dokumentach udostępnianych klientom. Wymagana będzie zmiana dokumentacji. W związku z powyższym wskazane jest ujęcie 3-miesięcznego *vacatio legis*.	**Uwaga uwzględniona** (obecny art. 3 projektu)
8.	Polska Izba Ubezpieczeń	Uwaga do uzasadnienia w zakresie tzw. polisolokat	Trudno zgodzić się w przypadku umów ubezpieczenia z ogólnym twierdzeniem, wyrażonym w uzasadnieniu do Projektu z dnia 3 kwietnia 2026 r., w stosunku do umów ubezpieczenia z UFK, iż „od połowy 2024 r. w sądach powszechnych zlokalizowanych w dużych aglomeracjach w których swoje siedziby mają	**Uwaga bezprzedmiotowa z uwagi na rezygnację przez wnioskodawcę z nowelizacji art. 10 u.d.u.r.**

KONSULTACJE PUBLICZNE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			największe banki i podmioty ubezpieczeniowe ma miejsce lawinowy wpływ spraw związanych z realizacją tzw. sankcji kredytu darmowego w ramach umowy kredytu konsumenckiego oraz spraw związanych z umowami ubezpieczenia na życie związanymi z ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi oraz takich w których świadczenie zakładu ubezpieczeń jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, a które w przeważającej mierze służą lokowaniu składek w celach inwestycyjnych (dalej: „tzw. polisolokaty" lub „sprawy tzw. polisolokat")". Uwzględniając zmiany, zarówno w prawie polskim, jak i europejskim, podnoszone kwestie - „zakłady ubezpieczeń w ramach takich umów dokonują zazwyczaj inwestycji w instrumenty finansowe o wysokim profilu ryzyka (np. w akcje) w konsekwencji czego ubezpieczeni nieraz tracą znaczną część zainwestowanych środków. Z kolei dokonanie przez ubezpieczonego wcześniejszego wykupu wiąże się z reguły z wysokimi opłatami likwidacyjnymi, które w pierwszych 2-3 latach niejednokrotnie stanowią nawet do 100% wartości polisy" - nie odzwierciedlają stanu faktycznego w roku 2026 r. Podobnie, podniesienie, w odniesieniu do umów ubezpieczenia na życie, w których świadczenia zakładu ubezpieczeń są ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, że „na polskim rynku ubezpieczeń niejednokrotnie dochodziło i nadal dochodzi do nieprawidłowości związanych z tymi produktami zakładów ubezpieczeniowych. Powództwa konsumentów wobec zakładów ubezpieczeń opierały się w przypadkach takiej kategorii umów na zarzutach o tzw. Misseling" w świetle przytoczonych zmian może	

KONSULTACJE PUBLICZNE				
Lp.	**Podmiot zgłaszający uwagę**	**Jednostka redakcyjna lub strona uzasadnienia lub pkt OSR**	**Treść uwagi/propozycja przepisu**	**Stanowisko MS**
			również zostać poddane w wątpliwość w obowiązującym stanie faktycznym i prawnym.	